

**PROGRAM REGENERACE
MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE
MORAVSKÁ TŘEBOVÁ**

na období 2017 – 2027

listopad 2017

Město Moravská Třebová
Městský úřad Moravská Třebová

spolupráce Ing. arch. Tadeáš Matoušek
a Ing. arch. Kamila Matoušková, CSc.

OBSAH

TEXT:	
Úvod.....	4
1. Základní informace o programu regenerace MPR v Moravské Třebové.....	5
1.1 Vyhlášení MPR v Moravské Třebové.....	5
1.2 Důvody pro pořízení městského programu regenerace MPR v Moravské Třebové.....	5
2. Hlavní údaje o území regenerace.....	5
2.1 Vymezení a členění území regenerace.....	5
2.2 Historický vývoj.....	6
2.3 Poloha města.....	7
2.4 Sociální a ekonomický rozvoj.....	7
2.5 Charakteristika stavu řešeného území a jeho funkčních složek.....	8
2.6 Širší urbanistické a regionální vztahy MPR.....	9
2.7 Současný potenciál území MPR v Moravské Třebové.....	10
2.7.1 Obyvatelstvo - demografický potenciál.....	10
2.7.2 Potenciál území z hlediska vlastnických vztahů.....	10
2.7.3 Potenciál bydlení - bytový a domovní fond v Moravské Třebové a v MPR.....	10
2.8 Potenciál vybavení území MPR.....	10
2.8.1 Obchody a provozovny služeb, infrastruktura pro cestovní ruch.....	11
2.8.2 Školy.....	11
2.8.3 Dočasné ubytování.....	11
2.8.4 Zdravotnická zařízení a zařízení sociální péče.....	11
2.8.5 Zařízení pro kulturu a duchovní život.....	11
2.8.6 Správa a řízení.....	11
3. Cíle regenerace.....	12
3.1 Podrobné cíle regenerace.....	12
4. Návrhy opatření - hlavní úkoly programu regenerace MPR v Moravské Třebové a jejich naplňování.....	13
4.1 Druhy opatření.....	13
4.2 Charakteristika regeneračních úkolů 2017 - 2021.....	13
4.2.1 Vytvoření základních technických podmínek pro rozvoj MPR.....	14
4.2.2 Obnova původní parcelace v MPR.....	16
4.2.3 Navrácení užitné hodnoty jednotlivým objektům v MPR.....	16
4.2.4 Odstranění nevhodných výrobních objektů z MPR.....	16
4.2.5 Návrh urbanistické koncepce.....	17
5. Zásady urbanisticko-architektonické prostorové regulace podle platného regulačního plánu MPR Moravská Třebová.....	25
6. Podrobné podmínky pro ochranu hodnot a charakteru území.....	25
6.1 Obecné důvody, cíle a zásady památkové ochrany.....	25
6.2 Zásady stavebních úprav objektů a využití zastavěných a zastavitelných pozemků a ploch.....	26
6.3 Zásady úprav nezastavěných a nezastavitelných pozemků a ploch.....	29
6.4 Zásady pro umístování městského mobiliáře.....	30
6.5 Zásady pro umístování reklamních a propagačních zařízení.....	30
7. Podmínky pro vytváření příznivého životního prostředí.....	32
8. Podmínky pro ochranu veřejného zdraví a pro požární ochranu.....	32
9. Zdroje financování Programu regenerace.....	32
9.1 Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón.....	33
9.2 Program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností.....	34

9.3 Program záchrany architektonického dědictví	34
9.4 Oblasti podpory operačních programů EU v období 2014 - 2020.....	34
9.5 Podpora státu.....	37
9.6 Podpora kraje.....	38
10. Přehled základní právní úpravy ochrany kulturních hodnot na území Městské památkové rezervace Moravská Třebová.....	40
11. Nástroje realizace.....	41
11.2 Plánovací dokumentace	
12. Scénář regenerace MPR	41
13. Monitoring a hodnocení regenerace MPR.....	43
14. Závěr.....	45

ZNAK MĚSTA MORAVSKÁ TŘEBOVÁ

ÚVOD

V souladu s usnesením vlády ČR č. 209 ze dne 25. března 1992, k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, městská samospráva v Moravské Třebové vydala vlastní Program regenerace městské památkové rezervace Moravská Třebová, v závislosti na konkrétních podmínkách a možnostech jeho realizace v roce 1994.

Státní program vyjádřený usnesením vlády ČR č. 209 je projevem vůle vlády ČR napomoci k záchraně a rozvoji nejcennějších částí historických měst.

Vydáním úvodního materiálu Program regenerace městské památkové rezervace Moravská Třebová z roku 1994 město Moravská Třebová splnilo podmínky pro získání státního příspěvku na regeneraci památkově chráněných území historických měst v České republice, uvedených v příloze č. 2 k usnesení vlády ČR č. 209 ze dne 25. března 1992.

Pracovní zkušenosti s materiálem a jeho pozdějšími aktualizacemi potvrdily skutečnost, že program regenerace městské památkové rezervace má spolu s územním plánem sídelního útvaru Moravská Třebová a v přímé návaznosti na územní plán zóny městské památkové rezervace významnou politickou funkci v tom, že stanovuje, s ohledem na individuální, soukromé i všeobecné, a veřejné zájmy hlavní směr, kterým by se mělo město dále vyvíjet tak, aby plnilo všechny své základní funkce, bylo příjemné pro život a aby byly zachráněny a obnoveny jeho výjimečné kulturní, památkové, urbanistické a architektonické hodnoty, pro které bylo vyhlášeno městskou památkovou rezervací.

Úspěšnost přípravy, zpracování a realizace Programu regenerace městské památkové rezervace Moravská Třebová závisí nejen na orgánech státní správy a městské samosprávy, ale i na všech občanech, kteří v tomto území trvale bydlí a pracují, na vlastnících a nájemcích nemovitostí a firmách, které zde mají své sídlo.

Pro způsob aktualizace programu stále platí zásada, že záleží především na přání obyvatel města, jak má MPR vypadat a co vše by se v ní mělo zlepšovat v průběhu regeneračního procesu. Úspěšně prováděná regenerace památkově chráněného území města svědčí o odpovědnosti občanského postojе k zachování jeho mimořádných kulturních hodnot a k potřebám kulturnosti městského prostředí, stává se projevem nově se vytvářejícího patriotismu v nejlepší slova smyslu, který posiluje sociální integraci městské společnosti a identitu města jako celku.

Přitažlivost pamětihodné architektonické krásy města pro domácí i zahraniční návštěvníky je rovněž neopominutelnou skutečností.

Nyní nastala potřeba zpracovat nový aktualizovaný Program regenerace městské památkové rezervace Moravská Třebová, s platností pro období 2017 - 2022, neboť tehdejší materiál a následné aktualizace již splnily svůj účel a v mnoha směrech již došly svého naplnění.

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O PROGRAMU REGENERACE MPR V MORAVSKÉ TŘEBOVÉ

1.1 Vyhlášení MPR v Moravské Třebové

Historické jádro města - MPR v Moravské Třebové byla vyhlášena dne 1. 10. 1980 výnosem Ministerstva kultury č. j. 13603/80-VI/1. Rozsah památkové rezervace je vymezen hranicí, která vede ulicemi Komenského, Olomoucká, Piaristická, Jevíčská, Gorazdova a Brněnská.

Městská památková rezervace v Moravské Třebové byla dále zahrnuta do seznamu městských památkových rezervací a městských památkových zón uvedeného v příloze č. 2 k usnesení vlády České republiky č. 209 ze dne 25. března 1992 k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Město Moravská Třebová, s ohledem na ustanovení vládního usnesení, se zúčastňuje tohoto státního programu a zpracovává aktualizaci vlastního městského programu regenerace městské památkové rezervace.

1.2 Důvody pro pořízení městského programu regenerace MPR v Moravské Třebové

Po roce 1989 přešla většina obytných i ostatních budov a pozemků v městské památkové rezervaci v Moravské Třebové v souvislosti s restitucemi, procesem privatizace a celkové společenské a ekonomické transformace do soukromého vlastnictví fyzických a právnických osob, s výjimkou několika památkových objektů, úředních budov, obytných budov a pozemků, které zůstaly v majetku státu a obce. Tím došlo k výrazné diferenciaci soukromých a veřejných zájmů jak v procesu výstavby, tak i ve způsobu využití pozemků, budov a ostatních staveb v památkově chráněném území. Program regenerace se stal novým nástrojem, který tyto různorodé a často protikladné a rozporné cíle slučoval ve všeobecný, veřejný prospěch. Souběžně s programem regenerace byla zpracována nová územně plánovací dokumentace regenerace památkově chráněného území, která v závislosti na nových společenských poměrech, individuálních a všeobecných potřebách a požadavcích stanovila základní podmínky další komplexní obnovy v tomto území.

2. HLAVNÍ ÚDAJE O ÚZEMÍ REGENERACE

2.1 Vymezení a členění území regenerace

Území MPR leží ve středu Moravské Třebové, které je městem ležícím v Pardubickém kraji, v okrese Svitavy, na západní Moravě. Město založil roku 1257 Boreš z Rýzmburka jako typické kolonizační město, s pravidelným půdorysem náměstí.

Město Moravská Třebová má na svém území 10 224 obyvatel a výměru katastru 42,205 km².

MPR je součástí čtvrti Moravská Třebová - Město. Ostatní čtvrti města jsou Udánky, Sušice, Boršov a Předměstí.

Území regenerace je v souladu s řešeným územím platného Regulačního plánu MPR rozčleněno na 16 bloků.

2.2 Historický vývoj

Moravská Třebová se prvně připomíná kroku 1257. Jádru města má téměř čtvercový obrys, do něhož nabíhají ulice, jak ve čtyřech rozích, tak i uprostřed jeho obdélných stran. Byla od počátku řešena jako město hrazené. Do Třebové se vstupovalo Horní branou od západu od Svitav či Dolní branou od severu od Olomouce a konečně fortanou na jihu, na konci Bránské ulice ve směru od Jevíčka. S výjimkou hradeb a kostela bylo město ve 13. a 14. století takřka dřevěné. Zděné byly pouze sklepy. Ve staletém životě města představuje jeden ze stěžejních mezníků rok 1484, kdy ho koupil Ladislav z Boskovic a rozhodl se vytvořit tu svou rezidenci. Intenzita architektonické činnosti se soustředila především na hrad, který se počal přeměňovat na renesanční zámek. Dokládá to zachovalý portál i medailony datované roky 1492 a 1495, jež staví Moravskou Třebovou spolu s Tovačovem a Prahou do samého čela renesančních počátků u nás. Město přikročilo v roce 1495 ke stavbě radnice. V roce 1509 Moravská Třebová, převážně dosud dřevěná, vyhořela. Tato událost podnítila hromadnou přestavbu městských domů. Nad staršími sklepy vyrůstaly kamenné, z části již v přízemí klenuté domy. S velkou energií probíhala po roce 1509 i stavba radnice a zámku. V roce 1541 postihl Třebovou další ničující požár, který znamenal náhlý a rázný konec gotického města a nastolil takřka bezvýhradnou vládu zlidovělé, ale výrazově pestré a malebné renesance. Během následujících desetiletí se Moravská Třebová proměnila v jedno z nejvýstavnějších měst na Moravě v době předbělohorské. Byla dokončena výstavba čtyřkřídlového zámku i radnice, jejíž věž se stala novou dominantou města. Záhy ji však překonala severní věž kostela, stavěná od r. 1572. Na nedalekém Křížovém vrchu se stavěl dosud gotickým způsobem hřbitovní kostelík. V roce 1611 zahájil Jan Mottala de Bonnamone stavbu nového štrojkřídlového zámku, která nebyla v roce 1618 zcela dokončena. Ve své vznešené monumentalitě představuje třebovský zámek velmi výraznou připomínku života české stavovské společnosti v první polovině 17. století. V roce 1717 byl založen na náměstí Mariánský sloup. V roce 1726 vyhořelo téměř celé vnitřní město i s kostelem. Požár neměl žádný vliv na organismus a zjev měšťanských domů. Uskutečnila se však velká obnova a přestavba farního kostela. Jeho poutavým protějškem jsou kaple křížové cesty a kalvárie na Křížovém vrchu. Město se výrazněji architektonicky nerozvíjelo ani v období klasicismu. Teprve požáry v r. 1840 a 1844 zasáhly hluboce do starší historické podstaty města a podnítily jeho dosti pronikavou uniformní přestavbu, jež se uplatnila převážně na vnějšku domů, které ztratily tehdy z větší části svůj historický vzhled. Nejosudověji se požár v r. 1840 projevil na území zámku. Vyhořelý starý zámek byl z převážné části odbourán. Jižní díl západního křídla nového zámku byl rozšířen o nádvorní trakt. Po obvodě města stavební podnikání opět utichlo. Novější výstavba se omezila na předměstí. Hrál tu významnou roli nedostatek průmyslu i vzdálenost od hlavních dopravních tahů.

Architektonická stagnace umožnila současně přežití skvělého souboru moravskotřebovské historické zástavby až do současné doby v udivující kvalitě a kvantitě. Pro urbanistické a architektonické hodnoty bylo historické jádra opakovaně od roku 1950 vyhlášeno MPR. Naposledy se tak stalo 29.7.1980 výnosem Ministerstva kultury ČSR č.j. 13603/80/VII na podkladě zákona 22/1958 Sb. O kulturních památkách. Památková rezervace Moravská Třebová sestává z 91 objektů - nemovitých kulturních památek. Nedílnou součástí výčtu chráněných historických objektů jsou i objekty ležící mimo historické jádro města a to kostel s klášterem a muzeem na ul. Svitavské, komplex staveb na Křížovém vrchu včetně kostela, kalvárie a kamenného mostu. Městská památková rezervace je charakteristická svými měšťanskými domy s mázhauzy, morovým sloupem ve středu náměstí, renesančním zámkem přiléhajícím těsně k jihovýchodnímu rohu náměstí, farním kostelem opět těsně sousedícím s náměstím a městskými hradbami s částečně dochovanými původními baštami. Velkým kladem minulého období je to, že tyto památky, které se dochovaly do dnešní doby, nebyly poškozeny žádnými velkými

stavebními zásahy, naproti tomu minimální údržba objektů má za následek současnou zchátralost památek.

Městská památková rezervace v Moravské Třebové představuje jako urbanistický celek jedinečné a nenahraditelné kulturní bohatství.

2.3 Poloha města

Moravská Třebová je jedním ze šesti měst současného okresu Svitavy, a to městem nejvýchodnějším, ležícím na samé hranici s okresem Šumperk.. Polohu města charakterizují dopravní vzdálenosti do důležitých regionálních center, t.j. Brno 70 km, Olomouc 60 km, Hradec Králové 100 km. Město je přirozeným spádovým centrem pro zhruba 30 000 obyvatel. Význam tohoto centra však během posledních 30-ti let postupně upadal vlivem státoprávní reorganizace z roku 1960, kdy se z původního okresního města stalo jedním z měst svitavského okresu. Tím se nelogicky Moravská Třebová stala součástí bývalého východočeského kraje.

2.4 Sociální a ekonomický rozvoj

Pokud jde o historickou skladbu obyvatelstva, ta vyplývá jednak z umístění města a jednak z moderních dějin posledního století. Do roku 1945 bylo přes 90% obyvatelstva německé národnosti. Po odsunu Němců bylo město postupně dosídlováno českým obyvatelstvem. Tyto události vedly k přerušení historické, kulturní a společenské kontinuity vývoje, která se nyní pomalu obnovuje. Vysídlení sudetských Němců bylo důležité pro majetkoprávní vztahy v městské památkové rezervaci (dále MPR) po roce 1990. 90% objektů v MPR se stalo po válce vlastnictvím státu, které přešlo v 90-tých letech do vlastnictví města. Nyní jsou tyto objekty prodány a jsou z velké části v majetku soukromých osob a institucí. Soukromé vlastnictví vytváří kvalitativně vyšší vztah k nemovitosti, který se odráží v péči o jednotlivé objekty.

Stav bytového fondu v MPR vyplývá z vlastnických vztahů posledních 40-ti let. Objekty v majetku státu reprezentovaného bytovými podniky postupně chátraly vlivem nedostatku peněz na údržbu a staly se neatraktivní pro bydlení (v porovnání s komfortem bydlení v novostavbách), z toho vyplývá i současná skladba obyvatel MPR - ekonomicky slabší starší obyvatelstvo a Rómové. Změnou vlastnických vztahů dochází i ke změně sociální struktury obyvatel v MPR.

Partery domů a mázhauzy nevyužívané k původním účelům se staly skladištěm nepořádku, paliva a tak podobně. Domy byly vytápěny pevnými palivy, jejich zabezpečení inženýrskými sítěmi bylo naprosto nedostatečné, odpadní stoky, často ještě původní kamenné, byly ekologicky naprosto nevyhovující, nedostatek přenosových možností rozvodů elektrické energie, případně chybějící rozvody zemního plynu - to byla charakteristika MPR v počátku 90 let.

Pro poválečnou ekonomiku města byl rozhodující výchozí stav - textilní průmysl. Shodou nepříznivých okolností zde za uplynulých 50 let nebyl vybudován průmysl jiný, který by pro město znamenal výraznější přínos. Z tohoto dosavadního vývoje a geografické polohy vyplývá nadprůměrně vysoká nezaměstnanost v posledních třech letech 10 - 12%.

Z těchto důvodů přikročilo město počátkem 90. let ke stimulaci podnikatelských aktivit tím, že vybuduje vlastními náklady potřebnou infrastrukturu. V důsledku tohoto se umožní rozvoj podnikání v centru města a tím současně záchrana chráněných objektů.

Nemalé prostředky na vybudování infrastruktury získalo město zčásti prodejem nemovitostí a zčásti půjčkami. Tyto možnosti jsou v současné době již prakticky vyčerpány. Na vlastní obnovu domů nemá město dostatečné prostředky a je nuceno hledat jiné zdroje. Proto uvítalo přijetí vládního usnesení č. 209 z roku 1992 a přihlásilo se do Programu regenerace MPR a MPZ.

2.5 Charakteristika stavu řešeného území a jeho funkčních složek

Historické jádro Moravské Třebové bylo vyhlášeno městskou památkovou rezervací v roce 1980. Při jeho regeneraci a jakékoliv stavební činnosti v jeho území je proto nutno přísně dodržovat regulaci stanovenou v Regulačním plánu MPR Moravská Třebová, a také požadavky a kritéria památkové péče.

Dosud však není v dostatečném rozsahu, sortimentu a kvalitě vybudována infrastruktura pro cestovní ruch, který může být jedním z perspektivních ekonomických potenciálů Moravské Třebové. Značení významných památkových objektů na „Steze po stavebních slozích“ již slouží při orientaci návštěvníků. Ve městě i v okolí jsou podmínky pro vytváření zázemí pro cykloturistiku.

Důsledné provedení kvalitní kamenné zádlažby s bezbariérovými nájezdy zlepšilo výrazně vzhled městských prostorů v MPR a přispělo k větší bezpečnosti a pohodlnosti pěších cest i k větší čistotě městského prostředí.

Technická infrastruktura je v poměrně dobrém stavu. Z hlediska zásobování vodou a odkanalizování je stav sítí v řešeném území po rekonstrukci ve vyhovujícím stavu, který nevyžaduje další úpravy a investiční záměry. Před zádlažbou náměstí a ulic byla provedena rekonstrukce inženýrských sítí a byl rovněž proveden rozvod kabelové televize. Ekologicky čisté vytápění v MPR je zajištěno plynofikací s rozvody zemního plynu. Ve výhledu není tedy nutno řešit zásadní způsob strategie vytápění MPR. Rovněž zásobování elektrickou energií je velmi dobré. Sítě byly pro případný nárůst spotřeby elektrické energie v souvislosti s doplňkovým elektrickým vytápěním budov naddimenzovány.

Pro bezpečnost i oživení večerního obrazu MPR má mimořádný význam úplná realizace veřejného osvětlení ulic a náměstí. Součástí tohoto osvětlení je i slavnostní osvětlení významných městských architektonických dominant. V parkových partiích je veřejné osvětlení také postupně dotvořeno, spolu s jejich regenerací.

V území MPR není dosud dostatek kvalitní zeleně. Veřejná zeleň v území vlastní Městské památkové rezervace v Moravské Třebové se uplatňuje jen řidčeji, především formou doprovodné zeleně stromů a nízké zeleně na veřejných prostranstvích. Význam má soukromá zeleň, která by se měla v kultivovaných formách uplatňovat ve dvorních prostorech.

Výstavba nového dopravního obchvatu snížila dopravní zatížení centra. Plynofikace území umožňuje eliminovat na minimum znečištění exhalacemi z domácích topenišť na pevná paliva. To je významné pro danou terénní konfiguraci, kde se MPR nachází v nižší a více zamořované části města.

2.6 Širší urbanistické a regionální vztahy MPR

Současné širší urbanistické vztahy řešeného území jsou dány jeho funkcí jako centrální části Moravské Třebové. Převážná část funkcí městského a nadměstského významu se však nachází za hranicemi řešeného území v jeho těsném sousedství.

Jednou z perspektivních hospodářských aktivit, která by mohla napomoci k větší prosperitě Moravské Třebové, je turistický ruch. Z tohoto hlediska se předpokládá, že MPR v

Moravské Třebové bude cílem domácích i zahraničních návštěvníků ve větší míře, než je tomu dnes, a stane se centrem širšího, specializovaného regionu turistického ruchu.

Je potřebná propagace naučně turistických tras po urbanistických a architektonických památkových atraktivitách historického jádra.

Kromě propagace je nutné dotvořit určitý komfort zařízení informačních, ubytovacích, stravovacích, rekreačních apod. Z hlediska koncepce turistického ruchu existují dosud nevyužité vztahy mezi památkově chráněnými historickými jádry dalších českých a moravských měst a památkovými historickými trasami s památnými místy a poutními kostely.

Informační portál města Moravská Třebová je zdrojem aktuálních skutečností a dění ve městě.

Vazby řešeného území na širší okolí a ostatní části města

Možnosti následného rozrůstání města kolem existujícího historického jádra bylo ovlivněno přírodními podmínkami místy výrazně členitého terénu. Město se tak rozvinulo především severním a východním směrem.

Architektura města je velmi různorodá a nestejně kvality, celkové panorama narušují nepříznivé dominanty, komíny a silo.

Moravská Třebová je a bude se i nadále rozvíjet jako kompaktní město se zdůrazněním významu mimořádně hodnotného historického jádra. Další rozvoj je závislý nejen na expanzi na nové plochy, ale především na dobudování technické infrastruktury, regeneraci centra a revitalizaci průmyslové zóny. Současně budou jako rovnocenné respektovány a rozvíjeny významné prvky přírodních systémů tj. zeleně a vodních prvků, pronikajících až do jádra, v harmonickém vztahu města k okolní krajině.

Jako společenské, administrativně správní, obchodní a turistické centrum je řešené území využíváno obyvateli celého města. MPR je atraktivní i pro obyvatele regionu a zatím ne zcela doceněné návštěvníky z celé republiky a ze zahraničí. Regionální a nadregionální význam je nutno v RP MPR posilovat. Souběžně s těmito funkcemi širšího významu však zůstává neopominutelnou dominantní funkcí bydlení jako předpoklad životaschopnosti historického jádra.

Významné památky se nacházejí i mimo ŘÚ. Jedná se o Františkánský klášter s kostelem sv. Josefa, muzeum v muzejním parku, evangelický kostel a historický most se sousoším. Na Křížovém vrchu je v plochách zeleně situován městský hřbitov s rozsáhlým lapidáriem historických náhrobků, objekt hřbitovní kaple a krytá fontána nástupního schodiště ve směru od předzámčí.

S rozsáhlým uplatněním zeleně se počítá zejména jižním směrem, podle ÚP vytvořením sportovně rekreačního území.

Účin vyvážené urbanistické struktury města a krajinářské hodnoty území byl sice oslaben realizací průtahu silnice I/35 mezi historickým jádrem a Křížovým vrchem, toto řešení však znamenalo dopravní zklidnění vlastní MPR.

Autobusové nádraží je v blízké docházkové vzdálenosti severním směrem.

Na systém železniční dopravy je město napojeno místní tratí, mimo hlavní železniční tah Praha – Č.Třebová – Olomouc. Dráha je přivedena v dotyku k městu. Nádraží je vzdáleno od MPR asi 1km.

Celkové uspořádání města a situování městské památkové rezervace je názorně patrné z výkresu č. 5 Výkres širších vztahů, v měřítku 1:5000. Zde jsou vyznačeny ve vztahu

k městu Moravská Třebová: hranice řešeného území, která je totožná s hranicí městské památkové rezervace, a hranice ochranného pásma MPR.

Na výkresu je patrné situování MPR v zastavitelném území města. MPR má v rámci města Moravská Třebová převážně funkci smíšenou – obytnou a komerční. V menší míře jsou zastoupeny stavby občanského vybavení, veřejné infrastruktury, komerčních malých a středních zařízení.

V rámci zastavitelného území jsou dále vyznačeny plochy: bydlení, vodní toky, uliční prostory. Na plánu jsou také vyznačeny prostory silnic, železnice, ochranná pásma, hranice zátopového území. Kulturně výtvarné hodnoty jsou doloženy značením nemovitých kulturních památek, dominant a míst výhledů.

2.7 Současný potenciál území MPR v Moravské Třebové

2.7.1 Obyvatelstvo - demografický potenciál

Počet obyvatel v MPR by se ve srovnání se současným stavem neměl dále snižovat. Nepatrné zvýšení je možné v rámci daných územních prostorových limitů, zajišťujících možnost dosažení žádoucí úrovně bydlení v MPR.

2.7.2 Potenciál území z hlediska vlastnických vztahů

Pro urbanistickou koncepci a návrh programu regenerace MPR je dnes rozhodující otázka vlastnických vztahů k pozemkům a nemovitostem, neboť jakákoliv navrhovaná změna současné urbanistické struktury se bezprostředně dotýká zájmu vlastníků pozemků, budov a staveb a jejich vlastnických práv. Převážná část domovního fondu a k němu příslušejících pozemků v MPR je v soukromém vlastnictví.

2.7.3 Potenciál bydlení - bytový a domovní fond v Moravské Třebové a v MPR

V posledních třiceti letech se počet bytů v Moravské Třebové v souvislosti s extenzivním rozvojem města zvýšil. Významný podíl na zvyšování celkové úrovně bydlení ve městě měla především individuální bytová výstavba rodinných domů a zčásti i renovace a modernizace starého bytového a domovního fondu v MPR.

Stavební struktura domů je s ohledem na velikost zastavěné plochy a nízkou podlažnost domů velmi drobná. To při regeneraci obytných částí MPR vyžaduje šetrný stavební postup bez použití těžkých mechanismů.

2.8 Potenciál vybavení území MPR

Vybavení MPR obchody a službami se po roce 1989 díky privatizaci výrazně zlepšilo. Rozšířil se jejich sortiment, zvětšila se jejich kapacita a zvýšila se i jejich kvalita, a to i z hlediska estetického působení jejich interiérů a výkladů v celkovém obrazu vnitřního města.

V souvislosti s privatizací a s rozvojem podnikatelských aktivit pokračuje rozšiřování sítě obchodů a služeb, často však s obtížemi, které jsou způsobeny nedořešeností majetkoprávních vztahů. Školské objekty v historickém jádru jsou stabilizovány, objekty zámku a přilehlých budov slouží provozu ZUŠ, Městské knihovny, prohlídkové expozice -

Renesanční perla České republiky, konání svatebních obřadů, občerstvení v Zámecké kavárně a v současné době se nepředpokládá jejich funkční změna.

2.8.1 Obchody a provozovny služeb, infrastruktura pro cestovní ruch

V současnosti je obchodní vybavení MPR a v přilehlých plochách centra těžištěm vybavenosti vyššího a specializovaného charakteru. Převážná část služeb nevýrobního i výrobního charakteru je vysunuta z centra města, a tudíž dobře přístupná i pro obyvatele MPR. Zvětšováním rozsahu, sortimentu a kvality infrastruktura pro cestovní ruch může být i jedním z perspektivních ekonomických potenciálů Moravská Třebová. Předpokládá se proto, že ta při dostatečné nabídce a propagaci pomůže zvýšit prosperitu města i počet pracovních příležitostí.

2.8.2 Školy

V území MPR se nachází budovy Základní školy na Kostelním náměstí a v ulici Čs. armády, ZUŠ v zámeckém areálu. V kontaktním území v Piaristické ulici je mateřská školka, Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola v ulici Komenského.

2.8.3 Dočasné ubytování

Příležitosti v MPR: Restaurace a penzion Excalibur, ubytovna SOFA, Hotel - Třebovská restaurace, Apartmány u Řezníka, Apartmány Cechovní, Penzion-apartmán U Johana.

2.8.4 Zdravotnická zařízení

Zdravotní péče je zajišťována především službami Nemocnice následné péče, situované v blízkosti MPR. V území MPR jsou soukromé lékařské ordinace.

2.8.5 Zařízení pro kulturu a duchovní život

Tato zařízení jsou v MPR zastoupena zejména zámeckým areálem, Městskou knihovnou, Kostelem Nanebevzetí Panny Marie.

V docházkových vzdálenostech jsou: Městské muzeum, sídlo Náboženská obec Církve československé husitské, řeholní Dům Menších Bratří Františkánů v Moravské Třebové, Evangelický kostel.

Objekty sloužící kulturnímu a duchovnímu životu jsou v provozu a nepředpokládá se jejich funkční ani majetkoprávní změna.

2.8.6 Správa a řízení

Městský úřad je umístěn v území MPR v původní historické radnici na Masarykově náměstí a s další pracoviště v Olomoucké ul.

3. CÍLE REGENERACE

Základní koncepční záměr regenerace MPR vznikl těsně po sametové revoluci v roce 1989 a dotvářel se v průběhu roku 1991, kdy byl zpracován generel inženýrských sítí centra. V průběhu těchto let vznikla i základní filozofie regenerace - město vlastní téměř všechny objekty v MPR (ale ve stavu výše popsaném) je odprodá soukromým vlastníkům a institucím, kteří je zrekonstruují a město takto získané prostředky vloží do nových inženýrských sítí a do následných úprav veřejných ploch. Pouze tímto způsobem bude možno dosáhnout následujících cílů:

- 1) Oživit jednotlivé objekty v centru města tak, aby se stalo střediskem obchodních řemeslných a správních služeb, sídlem významných organizací a podniků města. K těmto účelům je třeba využít přízemí domů, odkrýt a zpřístupnit tak bezkonkurenční krásu a výjimečnost moravskotřebovských mázhauzů. V horních patrech je třeba zrenovovat byty tak, aby splňovaly současné nároky na bydlení, v menší míře pak zřídit kanceláře, eventuálně další nebytové prostory.
- 2) Vytvořit z centra „výkladní skříň města“, jež se stane přitažlivou jak pro turisty, tak i pro případné investory, ale současně bude utužovat zdravý lokální patriotismus samotných obyvatel města, jejich hrdost na své město.
- 3) Zabezpečit co nejlepší podmínky pro rozvoj cestovního a turistického ruchu, který by přispěl k příznivému ekonomickému rozvoji města.

Všechny tyto cíle však musí jít ruku v ruce s vědomím historické hodnoty jak budov, tak celého urbanistického celku a s vysokou profesionalitou počínaje investorským záměrem a stavební realizací konče.

3.1 Podrobné cíle regenerace:

1. Vytvořit základní technické podmínky pro rozvoj MPR
2. Obnovit původní parcelaci v MPR
3. Vrátit jednotlivým objektům jejich užitnou hodnotu
4. Odstranit z MPR nevhodné výrobní objekty nebo je navrhnout ke konverzi pro nové využití.

4. NÁVRHY OPATŘENÍ – HLAVNÍ ÚKOLY PROGRAMU REGENERACE MPR V MORAVSKÉ TŘEBOVÉ A JEJICH NAPLŇOVÁNÍ

4.1 Druhy opatření

1. Věcná územně plánovací, projekční a stavebně technická opatření, tj. stanovení konkrétních územně plánovacích projekčních a stavebních úkolů regenerace daného území.
2. Organizační opatření, tj. konkrétní úkoly organizace a řízení - cílového usměrňování věcných úkolů regenerace ze strany státní správy a samosprávy obce, popřípadě dalších subjektů procesu regenerace.
3. Legislativní opatření, tj. příprava a vydání obecních vyhlášek a rozhodnutí o záměrech u postupu regeneračního procesu v daném území a zajištění tohoto procesu z hlediska právního v úrovni samosprávy obce v rámci jejích kompetencí.

4.2 Charakteristika regeneračních úkolů 2017 - 2027

Prvořadným cílem regenerace MPR v Moravské Třebové je zachránit, komplexně obnovit a uspokojivě využít MPR jako urbanistický celek tvořící nejvýznamnější část města s některými celoměstskými i nadměstskými funkcemi.

Do první skupiny věcných úkolů programu regenerace patří proto územně plánovací dokumentace Moravské Třebové a její památkově chráněné centrální části, obsahující urbanistickou koncepci regenerace tohoto území a regulační podmínky výstavby v tomto prostoru. Tento úkol byl splněn tím, že v roce 2017 byl schválen nový aktualizovaný Regulační plán MPR a je jako funkční regulační materiál využíván.

Do druhé skupiny regeneračních úkolů patří jak všechny jednotlivé projekční a stavební úkoly realizované v duchu přijaté urbanistické koncepce regenerace tak, jak to ukládají zásady a podmínky státního Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón v České republice.

Z praktických důvodů je účelné v této druhé skupině rozlišit úkoly: renovace památkových objektů (budov, staveb a jejich komplexů, historických zahrad atd.), jejichž financování je ve vybraných případech zčásti zajišťováno ze státních podpůrných prostředků podle usnesení vlády ČR č. 209 k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Návrhy a projekty této skupiny jsou průběžně připravovány, předkládány a projednávány v komisi regenerace při MPR v Moravské Třebové. Je zde dále projednáván postup možné realizace a případné finanční podpory s žádostmi o státní dotace. Aktuální úkoly jsou přehledně vyznačeny na výkresu – Regenerační procesy a uvedeny v tabulkovém přehledu. Další památkově chráněné nebo nechráněné budovy, na něž státní podpora nestačí, jsou financované z vlastních prostředků vlastníka.

Ostatní stavební úkoly, na jejichž realizaci se tato podpora nevztahuje (např. technická infrastruktura, veřejné osvětlení, dopravní stavby a zařízení, úpravy komunikací a zádlažba náměstí a pěších zón, městská zeleň atd.), ačkoli jde o součást území MPR a jeho urbanistické struktury, jsou zpravidla zajišťovány z vlastních zdrojů vlastníka.

Jako podpora pro obnovu památek i ostatních objektů v MPR mohou sloužit dále podpory Kraje Pardubického, evropských programů, případně Finančního mechanismu EHP Norského království.

V současnosti jsou připravovány návrhy a projekty úprav veřejných prostor se

zásadním uplatňováním sadovnických úprav, neboť stávající dožívají nebo nejsou vhodně řešeny. Kromě připravovaných akcí je nutno zpracovat komplexní projektovou dokumentaci dostavby „Tržního náměstí“.

Legislativní opatření byla vytvořena vydáním vyhlášek a nově opatření obecné povahy ke schvalovaným územně plánovacím dokumentacím. Další organizační a legislativní opatření budou stanovena následně v závislosti na těchto konkrétních věcných úkolech programu regenerace podle aktuální potřeby.

4.2.1 Vytvoření základních technických podmínek pro rozvoj MPR

Budování chybějící kanalizace, renovace původní stoky kanalizace svedené do hlavních sběračů kanalizace na ČOV. Důsledné zaústění střešních svodů do kanalizace, odvodnění ulic, čímž se vylepší vlhkostní režim budov.

a) 1993 - 1995	- výstavba městské ČOV a dvou hlavních přivaděčů
b) 1994	- rekonstrukce ul. Cihlářové
c) 1995 - 1998	- připojení objektů v MPR do nově budované kanalizace
d) 1996	- rekonstrukce ul. Bránské, Gorazdové
e) 1997	- rekonstrukce ul. ČSA, Farní
f) 1999	- rekonstrukce ul. Ztracené
g) 2000	- rekonstrukce ul. Marxové
h) 2001 - 2003	- rekonstrukce nám. TGM
i) 2005	- rekonstrukce chodníků ul. Jevíčská
j) 2006 - 2007	- rekonstrukce ul. Zámecké a Zámeckého náměstí
k) 2006 - 2010	- rekonstrukce zámeckého nádvoří, dvorních traktů
l) 2011 - 2016	- rekonstrukce zámeckých zahrad, areálu pod zámkem

Veřejná prostranství:

1. Doprava - návrh respektuje stávající obsluhu náměstí. Příjezd je veden z ul. ČSA a s výjimkou východní strany je obsluha jednosměrná. Výjezd z náměstí je ul. Bránskou. Zůstává zachován i způsob dopravní obsluhy bočních ulic ústících do nám. T.G.Masaryka a pěší zóna v ul. Cihlářově.

Pro dopravní obsluhu je navržena objízdná komunikace náměstí v šířce 6m. Všechna zaústění z ulic vedoucích do náměstí jsou v úrovni pochůzích ploch a jsou napojena na obslužní komunikaci krátkými rampami. Parkování je řešeno při chodnících v parkovacím pruhu šířky 5 m.

Plochy pro pěší - chodníky po obvodu náměstí jsou rozšířeny na minimální šířku 7m.

2. Dlažby jsou prováděny zádlazbou různými druhy kamenné dlažby, která plně koresponduje s historickým obrazem místa.

3. Pojížděné plochy - použita stávající žulová kostka 100/100, vlastní komunikace je v kroužkové skladbě, plochy pro parkování v skladbě řádkové.
4. Pochůzí plochy - jsou provedeny ze štípané žulové mozaiky 60/60 mm. Mozaiková dlažba je navržena s geometrickým vzorem v barevné kombinaci. Středová plocha náměstí s dominantou morového sloupu je v diagonální zádlažbě čtverci s délkou strany 3600 mm. Tyto čtverce jsou tvořeny odsekovou řádkovou skladbou. Na centrální ploše náměstí jsou u kratších stran dvě podzemní šachty, do kterých je přiveden el. proud, voda a kanalizace.
5. Morový sloup - je ústřední dominantou celého náměstí. Tomu je podřízeno uspořádání stromové zeleně.
6. Kašna sv. Floriána - byla historickou kašnou hlavního městského náměstí. Historická socha sv. Floriána je osazena na nově vytvořenou pískovcovou kašnu.
7. Zeleň na náměstí. Charakteristickými prvky jsou dvojaleje při severním okraji. Široké chodníky při kratších stranách náměstí jsou osazeny malými javory.
8. Městský mobiliář - jsou osazeny kamenné lavičky, odpadkové koše, stojany na kola, kamenné patníky, prameníky, zákryty kořenového systému stromů, informační tabule.
9. Osvětlení - je navrženo jako kombinace čtyř vysokých stožárů na hlavní ploše a nízkého uličního osvětlení pochůzích chodníků.

Plynofikování a elektrifikování ulic včetně zbudování dostatečných transformátorových kapacit a převádění vytápění objektů na plyn a elektrickou energii.

Plynofikace a elektrifikace ulic:

- a) 1994 - ulice Cihlářova
- b) 1996 - ulice Bránská
- c) 1996 - 1998 - plynofikace ul. Farní a Marxovy - ulice Ztracená
- d) 2000 - 2002 - náměstí TGM
- e) 2003 - 2006 - ulice Zámecká a Zámecké náměstí.

Trasy rozvodů telekomunikačních zařízení:

- a) 1994 - vybudován kabelovod pro telekomunikační rozvody a rozvody kabelové televize na ul. Cihlářově
- b) 1995 - budování tras kabelovodu po obvodu nám. TGM + rekonstrukce objektu č.p. 1096 - výstavba digitální telefonní ústředny
- c) 1996 - 2008 dokončení kabelizace v MPR, současně v celém městě společně s telekomunikačními rozvody kabelové televizní rozvody, aby došlo k odstranění nevhodných antén z MPR.

- d) 2006 - 2008 rekonstrukce Zámeckého nádvoří – přeložky telekomunikačních rozvodů.

4.2.2 Obnova původní parcelace v MPR

Vybudováním inženýrských sítí v „zadních traktech“ objektů kolem náměstí TGM došlo k porušení původní zachované parcelace města. Nyní je nutno provést úpravy těchto prostor tak, aby došlo dle daných možností v co nejvíce možné míře k obnovení původní parcelace nebo alespoň naznačení průběhu původních parcelačních zdí. Konkrétní řešení musí vycházet z historického vývoje a ze současných majetkoprávních vztahů. Tyto pozemky nebudou řešeny jako veřejná zeleň, ale s ohledem na vlastníky a nájemníky domů jako polosoukromé prostory sloužící nájemníkům, s omezeným vstupem pouze pro správce sítí. V zadních traktech bude dle současných možností obnoven nebo alespoň naznačen průběh původních parcelačních zdí a to ve dvou polohách - na okrajích území jako vyšší městské zdi s bránami, plnící současně i významnou statickou funkci (rozepření sousedních domů). Uvnitř řešených ploch jako nízké dělicí zídky sledující historickou stopu parcelních zdí.

Součástí přestavby těchto ploch musí být osvětlení. Souvislé plochy uvnitř vnitrobloků je třeba řešit individuálně na základě majetkoprávní situace a konkrétních potřeb majitelů těchto domů, jako kompromis všech zainteresovaných stran.

4.2.3 Navrácení užitné hodnoty jednotlivým objektům v MPR

- Prodejem jednotlivých objektů konkrétním majitelům s podmínkou rekonstrukce vrátit do původních mázhausů obchody, služby a obdobné jejich využití.
- Renovované domy jsou užívány jejich majiteli, či ekonomicky silnými nájemníky, kteří zajistí finančně údržbu domů.
- Najít pro dosud nevyužité objekty vhodné využití a investory – zámecký mlýn, bývalý objekt OSP apod.

4.2.4 Odstranění nevhodných výrobních objektů z MPR

- Likvidovat sklady a zařízení.
- Objekt bývalých autodílen, využívaný jako městská tržnice na ul. Komenského odstranit ve prospěch nové úpravy veřejného prostranství s informačním střediskem.
- Odstranit nevhodné, nevyužívané a zchátralé přístavky, boudičky a podobné objekty ve dvorech domů, s citlivým respektováním původní středověké parcelace města.
- Dopravní zklidnění středu města a upřednostnění chodců na komunikacích, zbudovat odstavného parkoviště a omezení vjezdů vozidel do MPR na nejnižší možnou míru.

4.2.5 Návrh urbanistické koncepce

Urbanistická koncepce je vztažena k celku řešenému v platném ÚP Moravská Třebová, funkční uspořádání ploch odpovídá pojetí tohoto materiálu.

Charakteristika jednotlivých částí řešeného území

Pro účely RP MPR je ŘÚ rozčleněno na bloky území:

Blok č. 1

- vymezený, ulicemi Bránskou, Gorazdovou, Farní a Starou

funkční plochy:

- SC - smíšená obytná komerční
- OV - občanské vybavení - veřejná infrastruktura
- PVn - veřejná prostranství - náměstí

Blok je zapojen do jižní fronty náměstí T. G. Masaryka třípodlažními měšťanskými domy, s hlubokou parcelací, s uplatněním dvorů a dvorních křídel v hloubce bloku. Mezi domy dominuje věž radniční budovy, nyní sídla MěÚ. Mezi plochými fasádami do náměstí se výrazně uplatňuje arkýř na domě čp. 35. Významnou dominantou bloku i města je farní kostel Nanebevzetí Panny Marie, s typickou mohutnou věží. Hlavní přístup ke kostelu je uzpůsoben přímo průchodem pod radniční věží z náměstí TGM, odkud se vchází na Kostelní náměstí. Hlavní průčelí kostela je však orientováno téměř osově do ulice Farní. Kromě kostela je dalším solitérním objektem bloku také farní budova se zahradou, zaujímající většinou plochy bývalého parkánu historického opevnění s dochovanými fragmenty hradebních zdí městského opevnění.

Další typickou sestavou je řada dvoupodlažních domů (s výjimkou třípodlažních čp.39 a 41), mírně stoupající k náměstí, podél Bránské ulice. Domem čp. 42 je odtud průchod a průjezd na Kostelní náměstí.

Fronta do náměstí je vybavena kvalitním obchodním parterem. Komerční aktivity postupně prostupují i parter v Bránské ul., kde jsou poněkud horší podmínky pro pěší než na náměstí kvůli užšímu profilu ulice a projíždějícím vozidlům. Pěší provoz je odlehčen průchodem zámeckou zahradou, která byla zregenerována a zpřístupněna veřejnosti.

Vnitřní veřejná prostranství bloku jsou přístupná pěší cestou se schodišti z Gorazdovy ulice, pěším průchodem do Kostelního náměstí procházejícím radniční budovou z náměstí TGM. Kostelní náměstí je navrženo k doplnění do ucelenějšího obrysu dostavbami dvou objektů. Veřejné prostranství Kostelního náměstí neumožňuje další úpravy ploch v parteru, neboť jsou již racionálně přizpůsobeny nutnostem průjezdu, průchodu a nutným přístupům k objektům. Další zkultivování je možné použitím nízkých forem zeleně. Navržená dostavba domu při ulici Stará a doplnění přilehlého úseku uliční ohradní zdi má zde doplnit vybouráním poškozenou půdorysnou strukturu bloku. Předpokládá se provedení volnější formou se zachováním průhledu a průchodu (zde je nutné zachovat i přístupnost k inženýrským sítím vedoucím k zadním traktům domů). Při dotváření příslušných nezastavěných částí vnitrobloku, kde se výrazně uplatňuje ohradní zeď se vstupy na dvorní pozemky čp. 29, je nutné řešit vhodné úpravy zeleně a zachovat veřejný přístup. Ostatní základní struktura a funkční využití bloku č.1 jsou stabilizovány.

Návrh dostavby 3 dvoupodlažních objektů.

Blok č. 2

- vymezený ulicemi Cihlářovou, Starou a Farní

- funkční plocha SC, smíšená obytná komerční

Severní fasády domů vytvářejí uliční frontu pěší zóny v Cihlářově ulici, která je plynulým pokračováním atraktivit obchodního parteru, s možnostmi ubytování a stravování, z náměstí TGM. Domy čp. 9, 10, 11 jsou třípodlažní, domy čp. 12, 13, 14 dvoupodlažní.

Plocha vnitrobloku nesmí být zastavována dalšími garážemi, naopak by měla být uvolněna od doplňkových objektů ve prospěch klidových zázemí domů se zelení, (zejména dvorní plochy čp.12; 13).

Návrh dostavby jednoho nárožního, zčásti dvoupodlažního objektu (Gorazdova – Brněnská), v části pokračování Gorazdovy ul. jednopodlažní části.

Domem čp.9 je veden průchod do Farní ulice

Renovace a údržba dochovaných částí městského opevnění.

Základní struktura zástavby a funkční využití bloku jsou stabilizovány.

Blok č. 3

- vymezený ulicemi Cihlářovou, Brněnskou, Gorazdovou a Farní

- funkční plocha SC, smíšená obytná komerční

Blok plynule navazuje na blok č. 2 průčelími domů v Cihlářově ulici. Domy jsou postupně odtud směrem k západnímu okraji MPR nižší a menší, ale rovněž s možností atraktivně využitelného obchodního parteru. Fronta do Brněnské s provozem komunikace II/368 je více strohá co do architektonického výrazu i co do vybavenosti obchody. Do Gorazdovy ulice je blok orientován zkraje řadou čtyř drobných "venkovských" přízemních domků, za nimiž následuje halová průmyslová budova sice s opravenou fasádou, ale s fádním výrazem, který přinejmenším vyžaduje architektonickou změnu fasády, s uplatněním více oken vhodnějšího formátu. Návrh vytváří podmínky pro zbourání tohoto objektu a výstavbu nového. V souvislosti s novým využitím se také uplatní část parkánu s dochovanými zbytky městského opevnění, jinak pro veřejnost skrytá. Na východě je blok ukončen budovou školy, která je sice ve srovnání s ostatní architekturou bloku příliš mohutná a vysoká, ale ve vztahu k měřítku dominantního kostela působí přiměřeně.

Část vnitrobloku přístupná z odvrácené strany z Farní ulice je územím, které vyžaduje dotvoření prostoru zejména vhodným uplatněním zeleně. Je nezbytné dokončit úpravy a opravy dvorních průčelí dvorních objektů, oplocení a ohradních zdí. Úpravami podpořit i uplatnění zajímavosti - dochované bašty a úseky hradebního systému.

Renovace – transformace výrobního objektu čp.227 s funkcí SC.

Uvnitř vnitrobloku je klidový prostor parc.č.34. Průchodnost Gorazdova – Farní ul.

Renovace a údržba dochovaných částí městského opevnění.

Funkční využití bloku přizpůsobit funkcí SC.

Blok č. 4

- vymezený náměstím TGM a ulicemi Cihlářovou, Hvězdní a Marxovou

- funkční plocha SC, smíšená obytná komerční

Blok je tvořen sestavou třípodlažních domů s hlubokou parcelací, tvořících mezi ulicemi Hvězdní a Cihlářovou frontu do náměstí TGM. Na protější straně bloku při ulicích Cihlářova a Marxova dvoupodlažní domy. Nároží Hvězdní – Marxova drobnější jednopodlažní domy. Objekty v Cihlářově ulici jsou vybaveny obchodním parterem. V Marxově ulici jsou přístupné další aktivity firemních kanceláří. Kolem nároží s Hvězdní ulicí je seskupení drobnějších jednopodlažních domů.

Rehabilitace vnitřního prostoru bloku je nezbytná. Je územím, které vyžaduje dotvoření prostoru zejména vhodným uplatněním zeleně. Je nezbytné dokončit úpravy a opravy dvorních průčelí objektů, oplocení a ohradních zdí. Je přípustné provedení rozčlenění plochy dvora jako venkovního klidového prostoru se zelení.

Nutno zachovat průchod napříč blokem.

Ponechat i přístupnost pro budoucí revize a rekonstrukce sítí vedených dvorem

.

Blok č. 5

- vymezený náměstím TGM a ulicemi, Hvězdní, Marxovou a Pivovarskou

- funkční plocha SC, smíšená obytná komerční

Blok vytváří spolu s objekty bloku č.4 západní frontu náměstí T. G. Masaryka třípodlažními domy s hlubokou parcelací avšak bez dvorních staveb v hloubce bloku, které byly zbourány. Takto uvolněný prostor je znovu upraven způsobem, který částečně připomíná původní parcelaci dvorů. Podmínky pro využití volného prostoru vnitrobloku jsou shodné s blokem č.4.

Regenerace území vnitrobloku průchozího mezi ulicemi Hvězdní a Pivovarská.

Blok č. 6

- vymezený ulicemi Marxovou, Cihlářovou, Komenského

funkční plochy:

- SC smíšená obytná komerční
- OM komerční zařízení malá a střední
- DS dopravní infrastruktura silniční
- PV1 - veřejná prostranství - náměstí
- PVp - veřejná prostranství s možností parkování

Blok je ve svých částech značně diferencovaný. Nejkultivovanější charakter zástavby se projevuje v Cihlářově ulici (s výjimkou úseku mezi čp. 201 a čp. 169) a v Marxově ulici. Rovněž veřejné parkoviště při Komenského ulici je prostorem vyřešeným včetně zeleně. Z parkoviště návštěvníci MPR mohou po zaparkování automobilu pěšky pokračovat buď směrem do Pivovarské ulice, nebo vstoupit do neurčitého prostoru, který nemá dosud potřebný jasnější ráz využití a tomu odpovídající architektonické řešení území. Odtud jsou exponovány pohledům neupravené partie odvrácených částí parcel a průčelí budov podél Marxovy ulice. V místech některých ohradních zdí jsou zde fragmenty městského opevnění. Podél nich je možno projít a vstoupit do přívětivé Cihlářovy ulice. Výraznou obchodní atraktivitou je halový objekt čp. 189 užívaný jako tržnice, která zde má však příliš provizorní charakter. Rovněž zde je potřebná změna architektonického výrazu. V ohybu Komenského ulice, v severním zakončení bloku je situován v obrysu zachovaný objekt bývalé sladovny s novodobou vestavbou prodejny (BILLA).

Blok vyžaduje zásadní regeneraci v ploše se současnou nevyhovující halou při ulici Komenského, užívanou jako tržnice. Hala čp.189 a sousední rodinný dům čp.186 jsou navrženy ke zbourání. Předpokládané využití není jednoznačně definováno. Je navržena plocha pro novostavbu s maximální výškou 1,5 nadzemního podlaží.

- Podmíněné využití -
- podmínkou je zpracování územní studie:
- řešení území jako parkového prostoru s dětským hřištěm se stavbou informačního zařízení, občerstvení, hygienického zařízení, doplněného menší parkovací plochou osobních vozů a kol,
- řešené území vnitrobloku musí svým využitím, uspořádáním a proporcemi vázat na stávající okolní objekty, nezastavěné parkánové území s fragmenty hradebního systému bude přístupné a průchozí pro veřejnost,
- renovace a údržba dochovaných částí městského opevnění bude umožněna.

Blok č. 7

- vymezený ulicemi Marxovou, Ztracenou, Tichou a Pivovarskou
- funkční plocha SC, smíšená obytná komerční

Blok je dán areálem bývalého pivovaru s typickými výrobními budovami a obytným domem při nároží Pivovarské a Tiché ulice. Komplex pivovaru je renovován pro nové využití. Nevhodným způsobem byla nově vystavěna pivovarská terasová a ohradní zeď nad původními spilkami z novodobého materiálu, což působí v daném prostředí cizím a nepřiměřeně mohutným dojmem.

Zatím prázdný a nevyužívaný podzemní objekt spilek ve Ztracené ulici skrytý pod terasou je navržen pro nástavbu max. 1,5 nadzemního podlaží.

Původní spilky (parc.č.132), sice ještě nebyly v plném rozsahu zaznamenány ve stab. katastru, který nebyl v minulosti úplně doplňován podle realizovaných dostaveb v době po požárech, ale jsou součástí komplexu pivovaru (podobně nebyla v mapě stab. katastru vyznačena ani „Stará sladovna - parc.č.88/1“). Realizace nástavby dochované podzemní části objektu bude svou formou domu s okny vhodnějším začleněním do ulice než stávající zeď.

- Podmíněné využití plochy s nástavbou na podzemním pivovarském objektu:

podmínkou je zpracování územní studie na pozemku parc.č.132.

Maximální zastavěná plocha objektem 1,5 nadzemního podlaží (přízemní s podkrovím) je 480m². Studie musí vyřešit nároky na oslunění protilehlého domu v ulici čp.133, zajistit parkování na pozemku a navrhnout uplatnění zeleně.

Blok č. 8

- vymezený náměstím T. G. Masaryka, ulicemi Tichou, Ztracenou, Cechovní

- funkční plocha SC, smíšená obytná komerční

Blok vytváří část severní fronty náměstí T. G. Masaryka třípodlažními domy s hlubokou parcelací s dodatečně vybouraným prostorem vnitrobloku. Kromě obchodů a bytů zde sídlí Česká spořitelna a Česká pojišťovna. Zástavba podél Ztracené ulice je drobnější a nižší (vyjma třípodlažního čp. 197).

Navržená dostavba doplní odbouranou strukturu v možné míře, a to i se zachováním přístupnosti inženýrských sítí ve vnitrobloku.

Regenerace území vnitrobloku přístupného z Tiché ul.

Blok č. 9

- vymezený náměstím T. G. Masaryka, ulicemi Cechovní, Ztracenou a ČSA

- funkční plocha SC, smíšená obytná komerční

Blok vytváří se zástavbou bloku č. 8 severní frontu náměstí T. G. Masaryka třípodlažními domy s hlubokou parcelací s dodatečně vybouraným prostorem vnitrobloku. Kromě obchodů a bytů zde sídlí Český Telecom a.s. a ČSOB a.s.. Zástavba podél Ztracené ulice je drobnější a nižší bez obchodů.

Dostavba dvoupodlažního domu.

Regenerace vnitrobloku přístupného z Cechovní ul.

Zvýšení čp. 206 o 1 podlaží na 2 nadzemní podlaží.

Blok č. 10

- vymezený ulicemi Ztracenou, Marxovou, Komenského a ČSA

funkční plochy:

- SC - smíšená obytná komerční
- OV - občanské vybavení - veřejná infrastruktura
- ZV - zeleň na veřejných prostranstvích

Zástavba bloku je v ploše nerovnoměrně rozložená, kontrastující mohutnou školní budovou a dále pokračující spojitou frontou do ulice ČSA. Podél Ztracené ulice s drobnými stavbami a prolukami. Na území bloku je významná část zachovaného opevnění s půlkruhovou baštou. Podél Komenského ulice je školní hřiště. Při nároží ulic Komenského a Marxovy je soukromá zahrada s obytným domem.

Dostavby přízemních dvorních křídel u čp.97 a čp.99.

Regenerace území vnitrobloku v části sportovního hřiště a parkánového území.

Renovace a údržba dochovaných částí městského opevnění s baštou.

Blok č. 11

- vymezený ulicemi Zámeckou, Krátkou a ČSA

- funkční plocha SC smíšená obytná komerční

Blok vytváří kompaktní uliční frontu do ul. ČSA, odvrácené strany parcel do Zámecké ul. jsou neuspořádané až na výjimku zanedbané, v ohybu Zámecké s menší prolukou.

Základní struktura zástavby a funkční využití bloku č. 11 jsou stabilizovány.

Blok č. 12

- vymezený náměstím T. G. Masaryka, ulicemi Krátkou, Zámeckou a Poštovní

- funkční plocha SC smíšená obytná komerční

Blok vytváří severní část východní fronty náměstí T. G. Masaryka třípodlažními domy s obchodním parterem.

Základní struktura zástavby a funkční využití bloku č. 12 jsou stabilizovány

Blok č. 13

- vymezený náměstím T. G. Masaryka, ulicemi Poštovní, Zámeckou a Zámeckým náměstím

- funkční plocha SC smíšená obytná komerční

Blok vytváří jižní část východní fronty náměstí T. G. Masaryka třípodlažními domy s obchodním parterem.

Základní struktura zástavby a funkční využití bloku č. 13 jsou stabilizovány.

Blok č. 14

- vymezený Zámeckým náměstím, ulicemi Piaristickou, Jevíčskou a Bránskou

funkční plochy:

- SC smíšená obytná komerční
- OV veřejná vybavenost
- OM komerční zařízení malá a střední
- ZV - zeleň na veřejných prostranstvích
- PVn - veřejná prostranství – náměstí

Blok tvoří uliční řadu domů podél Bránské ulice s hlubokou parcelací, na opačné straně ohraničenou západním křídlem zámku. Převážná část bloku je tvořena zámeckým komplexem s budovami napojenými vstupní partií na městské uspořádání Zámeckého náměstí. Zámecké budovy utvářejí půdorysem svých křídel vnitřní prostory, zkraje arkádového nádvoří, které se dále na jih otvírá volnějším zahradnímu řešení, zčásti ještě vymezenému pokračujícími budovami, zčásti expandujícími do vnějšího poloprstence zahrad na hradbách. V poněkud nižší poloze vůči zámku na západní straně je sice nyní vlastnický soliterní zámecký mlýn, ale připojený k zámeckému komplexu hradebními a ohradními zdmi.

Zámecký areál je po celkové renovaci. Je využíván Základní uměleckou školou, městskou knihovnou, kavárnou, poskytuje prostory pro muzejní, výstavní účely zámeckých expozic. Veřejnosti přístupné zahrady zahrnují i dětské hřiště.

Zástavba bloku je stabilizovaná v prostorovém uspořádání budov.

Zámecký mlýn čp.181 je v havarijním stavu. V širších vztazích se počítá podle územního plánu s obnovou mlýnského náhonu.

Dostavba nárožního objektu Bránská – Jevíčská.

Renovace a údržba dochovaných částí městského opevnění.

Blok č. 15

- vymezený ulicemi Olomouckou, Piaristickou, Zámeckým náměstím, ulicemi Zámeckou a ČSA

funkční plochy:

- SC - smíšená obytná komerční
- OV - občanské vybavení – veřejná infrastruktura
- ZV - zeleň na veřejných prostranstvích

Blok lemuje zčásti řadovou zástavbou Zámeckou ulici (v ohybu ulice proluka k dostavění). Souběžně s jižní partií této ulice je rozložen komplex bývalého zámeckého pivovaru. Na severu pevným nárožím dvou měšťanských domů tvoří nároží s ul. ČSA. Odtud pokračuje dlouhým přízemním objektem k budovám původně piaristického kolegia, které je vstupní frontou s věžovým rizalitem exponováno do Olomoucké ulice. Do přilehlého dvora je přistavěna tělocvična. Zpevněné plochy při býv. piaristickém komplexu jsou využívány pro parkování a plochy veřejné zeleně.

Západní hranice bloku sleduje Piaristickou ulici. Zde se uplatňuje ve střední části zeleň soukromých zahrad s drobnější zástavbou a významněji zeleň parku v jižní části, která navazuje na pásy zeleně v zahradách pod zámek (bloku 14).

Dostavba dvoupodlažního obytného domu s podmínkou průchodu mezi Zámeckou a Piaristickou ul. Vestavba parkovacích garáží na p. čís. 191 nebo alternativa parkování na otevřeném parkovišti.

Zvýšení čp. 89 o jedno podlaží (na 2,5 NP).

Využití volných ploch veřejných prostranství pro parkování osobních automobilů a oddech v parkových úpravách zeleně.

Dva průchody blokem od Piaristické ul. Zámecké ul.

Renovace a údržba dochovaných částí městského opevnění

Blok č. 16

- DS - dopravní infrastruktura silniční
- PVp – veřejná prostranství s možností parkování

Náměstí T. G. Masaryka

PV1 - veřejná prostranství – náměstí

PVp - veřejná prostranství s možností parkování

Náměstí je pojato jako ústřední prostor MPR dostupný pro pěší i automobily. Obvodem náměstí je vedena doprava s možností parkování směrem k budovám, ve středu náměstí jsou plochy určené pouze pěším.

Ústředním dominantním prvkem parteru je v centru situovaný Morový sloup. V severní části vnitřní plochy náměstí jsou vysazeny dvě řady stromů. Podél východní a západní fronty náměstí při okraji chodníku jsou navrženy řady stromů. V ploše náměstí budou vytvořeny technické podmínky pro možnost konání např. výročních trhů nebo sezónní možnost situování restaurační zahrádky.

5 ZÁSADY URBANISTICKO-ARCHITEKTONICKÉ PROSTOROVÉ REGULACE PODLE PLATNÉHO REGULAČNÍHO PLÁNU MPR MORAVSKÁ TŘEBOVÁ

Zásady prostorové regulace

- Zachovat stabilní prostorovou urbanistickou strukturu MPR – půdorys, panoramatický obraz MPR a hodnotné fronty zástavby, zdi a opevnění.
- Zachovat stavební čáry, uliční čáry a historickou parcelaci v MPR.
- Zachovat objekty zapsané v ústředním seznamu nemovitých památek, jejich stavební architektonickou strukturu, historickou dispozici a konstrukci (klenby apod.) a jejich vzhled včetně architektonických prvků a článků a historické výtvarné výzdoby sochařské, malířské a štukatérské.
- Zachovat výškovou hladinu zástavby, t.j. absolutní výšky hřebene střech, tvar a sklon střech památkově chráněných budov i ostatních budov (střešní krajinu) podle požadavků památkové péče na obraz MPR.

Zásady funkční regulace

- Vyloučit ve veřejném zájmu z území MPR všechny rušivé funkce (např. některé sklady apod.) a využít takto uvolněný prostor jiným vhodným způsobem.
- Zachovat kvalitní bydlení v území MPR minimálně v jeho dosavadním rozsahu a nepřipustit další funkční změny původních obytných budov na budovy výhradně nebytové. Zachovat při integraci obytných domů s komerčními aktivitami minimálně 50 % celkové užitkové plochy obytných domů pro kvalitní bydlení.
- Doplnit občanské vybavení v MPR nebo v přilehlých zónách o zařízení potřebná pro obyvatele (místa pro hry dětí, oddechové prostory pro posezení starých lidí, invalidních osob, matek s malými dětmi, zařízení sociální péče apod.).
- Zachovat a zkvalitnit vnitroměstskou veřejnou zeleň a detailní regulační zásady pro tento účel stanovit v samostatném generelu zelené, který by stanovil způsob úprav a údržby:
 1. veřejné městské a uliční zeleně,
 2. parterové zeleně (trvalá a sezónní zeleň v parteru náměstí a ulic),
 3. vyhrazené zeleně (u objektů občanského vybavení),
 4. soukromé zeleně,
 5. květinové zeleně v truhlících v oknech soukromých i veřejných budov a proucí zeleně.

6 PODROBNÉ PODMÍNKY PRO OCHRANU HODNOT A CHARAKTERU ÚZEMÍ

6.1 Obecné důvody, cíle a zásady památkové ochrany

Ochrana hodnot a charakteru území městské rezervace Moravská Třebová je především předmětem prostorové stavební regulace tohoto regulačního plánu. Podmínky prostorové regulace, požadavky na zachování stávajících hodnotných staveb v jejich historickém objemu a architektuře, možnosti dostaveb, přístaveb a nástaveb a další prvky prostorové regulace jsou podrobně řešeny a stanoveny v kapitole č. 10 a v Hlavním výkresu – Prostorová regulace.

Dochovaná urbánní struktura i jednotlivé objekty uvnitř řešeného území představují významné historické a umělecké hodnoty, které RP MPR zachovává, potvrzuje a stanoví podmínky k jejich dalšímu zhodnocení.

V následujících kapitolách jsou uvedeny další zásady a podmínky ochrany hodnot památkově chráněného území.

6.2 Zásady stavebních úprav objektů a využití zastavěných a zastavitelných pozemků a ploch

- 1) Stavební úpravy objektů musí respektovat zásady památkové péče směřující k obnově a zhodnocování hodnotné stávající historické urbanistické struktury uvnitř řešeného území.
- 2) Architektura a objemy nových budov musí být svojí členitostí a vzhledem úměrné okolní kvalitní zástavbě.
- 3) Likvidace dochovaných historických objektů a jejich charakteristických prvků, vytvářejících genia loci historického prostředí MPR, je nepřípustná.
- 4) Znehodnocení vzhledu objektů a veřejných prostranství v MPR aplikací novodobých funkčně nesouvisejících cizorodých nebo ryze utilitárních prvků je nepřípustné.

Střechy a půdní vestavby:

- 5) V zájmu udržení příznivé strukturovanosti střešní krajiny není pro území MPR předepisován jen jeden druh střešní krytiny. Základní historickou krytinou pro celou oblast a MPR Moravská Třebová je břidlice, eternit a jeho současné náhražky bez azbestu, minoritně původně šindel u sklonitých střech – celkově maloformátová skládaná krytina tmavě šedé barvy.
Podmíněně přípustná je maloformátová pálená krytina.
- 6) Půdní vestavby je podmíněně přípustné realizovat v omezené míře, tak aby nedocházelo k narušení kulturně historických hodnot území, pouze na těch půdách, kde vhodná dispozice půdního prostoru umožní prosvětlení do pohledově neexponovaných partií. Použití vikýřů je podmíněně přípustné v historicky

doložených případech nebo v pohledově neexponovaných partiích střeš (např. dvory, zahrady). Nepřípustné jsou půdní vestavby s nadměrnými střešními okny.

Prostorové fasádní prvky (arkýře, balkony, lodžie), architektonické článkování, dekorační prvky na průčelích:

- 7) Na základě historické situace musí být zachovány všechny dochované fasádní prvky ve stávajícím tvaru a tradičním materiálu včetně povrchových úprav a zpracování.
- 8) Je nepřípustné realizovat na fasádách domů a staveb technická zařízení vyjma případů, kdy jiné řešení je vyloučeno z důvodu zásahu do historické podstaty stavby (např. klenby apod.).
- 9) Obnova fasád dochovaných stavebně, historicky a architektonicky hodnotných domů bude realizována v původním provedení (omítky na vápenné bázi, štukové hlazené omítky, polotvrdé, strukturované omítky apod., hodnotné meziválečné fasády z umělého kamene).
- 10) Na obklady soklů a fasád v průčelí domů v zásadě nesmí být používány keramické a veškeré maloformátové obklady, lesklé obklady nebo skleněné, kovové a plastové prvky s velmi hladkým povrchem. Nevhodná je aplikace kamínkové omítky.

Otvory a výplně otvorů a zásady jejich obnovy:

- 11) U dochovaných stavebně, historicky a architektonicky hodnotných domů, stávajících nebo renovovaných, při obnově musí být v uličních i dvorních průčelích zachovány a obnovovány výplně otvorů, v historicky doložených rozměrech okenních otvorů včetně špalet a hloubky špalet. Členění oken na okenní křídla i dělení křídel musí být obnovováno v původních materiálech, konstrukčním provedení, proporcích, šířkách a profilacích sloupků, rámu a poutců. Musí být zachována i původní hloubka ostění otvorů ve fasádě.
- 12) Zasklení oken musí být z čirého (nebarevného skla) případně dle historické situace. V zásadě nepřípustná jsou zrcadlová skla a reflexní úpravy skel.
- 13) S ohledem na konkrétní situaci mohou být u staveb, které nejsou kulturní památkou a které se nenacházejí v pohledově exponovaných polohách či se nejedná o náhradu hodnotné historické dožilé výplně, použita eurookna. Plastová okna jsou nepřípustná.

Přízemní části domů a staveb:

- 14) **Výkladce** - u dochovaných stavebně, historicky a architektonicky hodnotných domů, bude-li u těchto domů komerčně a obchodně využíváno přízemí nebo suterén spojený s potřebou realizace výkladců, musí být zachovány všechny stávající okenní osy domů a šířky meziokenních pilířů a stěn včetně všech tektonických a dekorativních prvků (sloupy, pilastry, rámování otvorů, šambrány, rustika, bosáž apod.) Musí být zachována i hloubka ostění otvorů. Nadokenní římsy nebo jinak tektonicky pojaté prvky nad okenními otvory (např. klenutí, kladí, vlys apod.) musí zůstat zachovány.
Není přípustné zřizování nových otvorů pro realizaci výkladců tam, kde to nedovoluje historická situace.

Předsazené výkladce

Doporučuje se obnovování zaniklých výkladců především tam, kde je jejich historické uspořádání doloženo ikonografií a kde nezakrývaly hodnotné architektonické prvky objektů. V některých případech lze podmíněně druhotně zmenšené otvory výkladců a krámových dveří stavebně rekonstruovat dle doložené ikonografie a za předpokladu upřesnění a ověření fyzické situace hloubkovým průzkumem v rámci realizace.

Rekonstrukci nebo úpravu výkladců a krámových dveří lze doporučit zejména v případě domů: Nám. TGM 5, 8, 14, 17, 21, 23, 25, 27, 30, 37 a 38, ČSA 7,12, Bránská 4. Krámové dveře jsou dále doloženy především v ulici ČSA.

Parapet lze při realizaci dřevěného předsazeného výkladce snížit, nelze jej však zrušit. Lze jej zrušit v případě rekonstrukce historicky doložených krámových dveří.

15) Vstupy do provozoven obchodů a služeb

Překonání výškového rozdílu mezi chodníkem a úrovní přízemí nebo suterénu musí být vždy vyřešené za uliční čarou uvnitř domu, nikoliv na veřejném prostranství.

16) Materiály a barevnost průčelí

Fasády domů budou obnovovány pouze tradičními postupy a materiály na základě historické situace. Vyloučeny jsou jakékoliv folie a plošné nebo prostorové barevné fasádní prvky s lesklým, reflexním nebo hladkým povrchem, který není podobný struktuře omítaných stěn a štukatérských prvků. Vyloučeny jsou černé fasády a barevné pojetí průčelí (stěn) ve velmi tmavých barvách.

Na obklady soklů a fasád nesmí být používány lesklé obklady nebo skleněné, kovové a plastové prvky s velmi hladkým povrchem. U dochovaných stavebně, historicky a architektonicky hodnotných domů není přípustné upravovat přízemní část samostatně v jiných materiálech, než jsou fasády a architektonické a dekorační prvky ve vyšších podlažích, pokud se nejedná o historickou situaci.

Bude upřednostňováno historické řešení barevnosti zjištěné průzkumem nebo doložené slohovými analogiemi (včetně povrchových úprav kamene).

17) Technická zařízení

Podmíněně přípustné je umístování technických zařízení umístovaných v nikách (ve skříních) jen nezbytně nutných (podle příslušných norem) pro provoz objektu, které se stávají doplňky průčelí. Při dalších alternativách umístění je nutno volit umístění uvnitř budovy nebo je též podmíněně přípustné zřizování skříní v chodníku.

Tyto prvky je podmíněně přípustné umísťovat tak, aby nerušily architektonickou kompozici průčelí a jeho významné detaily. Velikost je nutno omezit na nejmenší možnou míru. Povrch materiálů a barevně sladit s barevností fasády.

Při renovaci stávajících zařízení je nezbytně nutné ověřit jejich nezbytnost, korigovat umístění, omezovat rozměry a sladit materiálů a barevné řešení.

Vývody technických zařízení a anténní systémy se zásadně nesmějí uplatňovat v pohledově exponovaných plochách průčelí a střech.

6.3 Zásady úprav nezastavěných a nezastavitelných pozemků a ploch

18) Modelování povrchu ploch a terénu musí být v souladu se zásadami památkové péče a přispívat k uchování a dotváření specifického charakteru prostorů MPR.

- 19) Respektovat a zachovávat dochované historické dlažby z přírodního kamene, v případě užití novodobých úprav vycházet z historického kontextu a soudobé funkce, za použití historicky doložených klasických přírodních materiálů a barev.
- 20) Umísťování uměleckých děl, soch, pamětních desek a uplatnění zeleně a vodních prvků musí odpovídat svým umístěním, uspořádáním a provedením charakteru MPR a musí být použity prvky materiálově i tvarově, respektující dané prostředí.
- 21) Nepřípustná je likvidace dochovaných stávajících hmotných a prostorových složek vytvářejících neopakovatelný charakter historického prostředí, znehodnocení vzhledu nezastavěných ploch užitím novodobých materiálů s nevhodnou povrchovou strukturou či barevností místo původních dochovaných historických dlažeb, případně i nahodilým a nekoncepčním užitím vzhledově nesourodých a historicky nedoložených přírodních materiálů.

6.4 Zásady pro umístování městského mobiliáře

- 22) V řešeném území lze umísťovat jen užitkové prvky mobiliáře s důrazem na kvalitní umělecké a řemeslné ztvárnění, které svým designem nebudou představovat vzhledově i funkčně rušivé prvky ve veřejném prostoru a nebudou odporovat charakteru prostorů ani architektonickému výrazu objektů v MPR.
- 23) Umísťování nezbytně nutných utilitárních prvků mobiliáře (dopravní značky, veřejné osvětlení, reflektory, bezpečnostní kamery, anténní nosiče, sirény...) na objektech,
- 24) fasádách a nezastavěných plochách v celém řešeném území je podmíněno minimalizací jejich počtu a velikosti, zaměřenou k jejich vizuálnímu potlačení, dále jejich kvalitním technickým a výtvarným provedením.
- 25) Výtvarné řešení dlažeb ve veřejném prostoru musí respektovat charakter památkově chráněného prostředí.
- 26) Přípustné jsou menší letní restaurační „zahrádky“ sestávající ze skupin stolků se židlemi a slunečníky v jednobarevném provedení bez reklam a to v režné či jednobarevné textilií světlých pastelových barev s maximálním rozměrem 2,5 x 2,5 m, případně dalšími vizuálně nerušivými prvky za podmínky, že nebudou bránit bezpečnému pohybu pěších a nebudou vytvářet pohledové bariéry a konkurenční dominanty v historickém prostředí.
- 27) Mobilní stánky a prodejní pulty k celoročnímu, sezónnímu nebo jednorázovému pouličnímu prodeji lze připustit za podmínky kvalitního technického a výtvarného provedení odpovídajícího památkově chráněnému území MPR, při respektování koncepcí vyplývajících z případných schválených studií mobiliáře.
- 28) Přípustné je užití forem krátkodobé propagace, propagačních zařízení, objektů nebo pódíí pro kulturní a společenské akce konané v prostoru MPR, podmínkou je kvalitní technické a výtvarné provedení v památkově chráněném i mezilehlém území MPR při respektování koncepcí vyplývajících z případných schválených studií mobiliáře.
- 29) Přípustné je umísťování maloplošných (max. 0,6 m²) mobilních propagačních a informačních zařízení na chodnicích a veřejných prostranstvích před objekty a na objektech. Podmínkou je stanovení limitního počtu na objekt, při vhodném provedení a umístění ve vztahu k architektuře, s umístěním, které neomezí pohyb pěších a dopravní rozhledy na komunikacích s každodenním odklizením.

- 30) Přípustné je umístování trvalých informačních zařízení na budovách a nezastavěných plochách v MPR (městské informační systémy). Podmínkou je kultivované provedení a umístění ve vztahu k architektuře, s umístěním, které neomezí pohyb pěších, nezabrání výhledům a průhledům v památkovém prostředí MPR, ani dopravním rozhledům na komunikacích.
- 31) Přípustná je instalace atypických mobilních informačních zařízení, jejichž kultivované provedení není v rozporu s prostředím historického centra, v umístění, které neomezí pohyb pěších, nezabrání výhledům a průhledům v památkovém a mezilehlém prostředí MPR, ani dopravním rozhledům na komunikacích.
- 32) Nepřípustné je samoučelné a nefunkční vizuální zvýrazňování užitkových prvků mobiliáře na objektech, jejich fasádách a na nezastavěných plochách v MPR.
- 33) Nepřípustné je umístování nových vzdušných vedení, a cizorodého funkčně nesouvisejícího mobiliáře na objektech a v celém řešeném území regulačního plánu.
- 34) Nepřípustné je znehodnocení specifického a neopakovatelného charakteru MPR nahodilou a nekoncepční výstavbou trvalých či sezónních objektů na nezastavěných plochách vně i uvnitř bloků, dostavbami neodpovídajícími svým uspořádáním charakteru MPR, stejně jako zabudováním nových dočasných či trvalých objektů mobiliáře, zejména trvalých prodejních stánků.
- 35) Nepřípustná je neregulovaná a nekoncepční výstavba sezónních, celoplošně zastřešených pódiových restauračních zařízení doplněných servisními objekty, barovými pulty a masivním ohrazením včetně mobilní zeleně, vytvářejících nevhodně pohledově exponovaná dominantní uskupení, konkurující okolní architektuře a historickému mobiliáři.

6.5 Zásady pro umístování reklamních a propagačních zařízení

- 36) Realizace jakýchkoliv reklam, firemních označení, nápisů a informačních prvků umístovaných na objektech (domech) je podmíněna designem odpovídajícím svým pojetím kulturnímu významu a charakteru prostředí MPR a umístěním ve vztahu k architektuře, s umístěním které neomezí pohyb pěších, nezabrání výhledům a průhledům v památkovém a mezilehlém prostředí MPR, ani dopravním rozhledům na komunikacích.
- 37) Reklamy a informační zařízení musí být instalovány tak, aby nezakrývaly dekor na průčelí a tektonické prvky (pilíře, pilastry, šambrány, liseny, lisenové rámce, bosáž, kvádrování, pásovou rustiku, kladí, architrávy, kordonové, patrové a průběžné podokenní římsy, nadokenní a nadpražní římsy, vlysy, parapetní výplně, obchodní portály, ostění, klenáky apod.) při respektování tektoniky architektury.
- 38) V zásadě nepřípustné je umístování jakýchkoliv reklam a informačních prvků na střechy domů, atiky a do prostorů nad hlavní (korunní, okapní) římsou domů.
- 39) Nepřípustné je využívání průčelí a štítů domů pro světelné zobrazování a sdělování informací včetně reklam.
- 40) Nepřípustné jsou jakékoliv prostorové nebo plošné reklamní prvky montované na štíty nebo umístované před štíty domů.

- 41) V zásadě nepřipustné dále jsou: velkoplošné prvky na fasádách, reklamní zařízení umístěné na střechách domů, billboardy, city lighty, panely v prostoru, reklamní zařízení na sloupech veřejného osvětlení a v dlažbě.
- 42) Nepřipustné je umístování velkoplošných reklam a reklamních zařízení (nad 0,6 m²), stejně jako reklam splňujících uvedený plošný limit, avšak bez vztahu ke konkrétním objektům a prostorům v MPR.
- 43) Nepřipustné je záměrné kombinování velkoplošné reklamy s jinými užitkovými prvky mobiliáře včetně informačních systémů.
- 44) Podmíněně přípustná jsou dočasná přenosná plakátovací zařízení na předem omezenou dobu.

Jiné plakátovací plochy jsou na území MPR nepřipustné.
- 45) Na štítech smí být umístěny informace pouze ve vhodných případech, v provedení malbou do omítky.
- 46) Umístění firemních označení, nápisů a reklam je přípustné pouze na těch domech, ve kterých se konají činnosti, na které upozorňují tyto informační prvky, nebo kde je nabízen příslušný sortiment zboží a služeb.
- 47) Pro umístění většího počtu reklamních a propagačních zařízení na jednom místě nebo v těsné blízkosti je podmínkou zajištění jejich vzájemného výtvarného souladu.
- 48) Podmíněně přípustné jsou informační prvky. Na dochovaných stavebně, historicky a architektonicky hodnotných domech smí být přednostně umístěny v přízemních částech domu, do výšky max. první patrové (pásové, kordónové) římsy, vlysu, kladí nebo jiných tektonických prvků pod parapetním zdívkem druhého nadzemního podlaží.
- 49) Reklamní výstrče smí být odsazeny od průčelí domů o max. 0,8 m a nesmí mít plochu větší než 0,6 m². S ohledem na charakter fasády, zejména u kulturních památek je vhodné volit menší rozměry.
- 50) Umístování výkladců a vývěsních štítů je přípustné pouze v souvislosti s označením budov a provozoven. Jejich provedení bude ze dřeva, kovu, keramiky, skla, kamene, proutí, kůže a s přednostním použitím tradiční písmomalířské práce.
- 51) Umístění stínících markýz a pergol je podmíněně přípustné za podmínky provedení z tradičních přírodních materiálů, které nenaruší vzhled a historický charakter města, realizovat jen v historicky doložitelných polohách a dále za podmínky, že nebudou překážet provozu a pohybu pěších.
- 52) Přípustné je dočasné umístování propagace firem na lešení renovovaných budov v MPR. Plošný limit (0,6 m²) lze překročit. Podmínkou je přímý vztah k firmě podílející se na obnově objektu a odstranění reklamy bezprostředně po ukončení stavby.
- 53) Na celém území MPR Moravská Třebová je vyloučeno použití neonů, kmitajícího světla, mobilních laserů a tomu podobných zařízení.
- 54) Použití látkových transparentů je přípustné jen při zvláštních příležitostech (oznámení kulturní akce, otevření nové provozovny...), v provedení, které nenarušuje vzhled budov a prostředí MPR.

55) Způsoby, prvky a frekvenci sváteční výzdoby města při svátcích a zvláštních příležitostech upravuje zvláštní vyhláška města.

7 PODMÍNKY PRO VYTVÁŘENÍ PŘÍZNIVÉHO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vzhledem ke stabilizovanému území regulačního plánu a jeho hlavnímu účelu je vytváření příznivého životního prostředí spojeno s kultivací městských veřejných prostorů, ochranou proti hluku, vibracím a exhalacím a rozšiřováním a zkvalitňováním ploch veřejné i soukromé zeleně.

Regulační plán možnosti řešení dopravy a parteru v plochách veřejných prostranství a ulic závazným způsobem a konkrétně neřeší, stanovuje pouze cíle a zásady pro řešení hlavních problémů, případně uvádí náměty k prověření.

V zájmu zlepšování kvality ovzduší je pro novostavby a renovace staveb v řešeném území stanovena podmínka vytápění „čistými“ palivy, tedy zemním plynem nebo elektrickou energií.

8 PODMÍNKY PRO OCHRANU VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ A PRO POŽÁRNÍ OCHRANU

Regulační plán nestanovuje specifické podmínky pro ochranu veřejného zdraví a pro požární ochranu vzhledem k tomu, že řeší zastavěnou historickou část území města a v zásadě nemění způsob využití území. Podmínky ochrany veřejného zdraví a požární ochrany budou řešeny podle platných předpisů a norem v rámci případných konkrétních řízení o umístění staveb nebo řízení o využití území.

Celé území MPR Moravské Třebové se nachází v ochranném pásmu nadzemního komunikačního vedení a přehledových systémů radiolokačního prostředku tzn., že spadá do zájmového území Ministerstva obrany ČR a veškerou nadzemní výstavbu lze povolit pouze na základě jejího závazného stanoviska.

9. ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROGRAMU REGENERACE

VLASTNÍCI

Na prvním místě jsou zdrojem financování regenerace MPR vlastní zdroje vlastníka. V roli vlastníka zabezpečují obnovu budov a prostranství fyzické a právnické osoby vedené na listu vlastnictví Katastrálním úřadem.

MĚSTO

Mezi vlastníky právnické osoby patří i město Moravská Třebová. To je na území MPR významným vlastníkem kulturních památek, některých budov, které nejsou kulturními památkami, a veřejných prostranství. Lze říci, že město je významným činitelem Programu

regenerace MPR a MPZ a každoročně musí vynaložit nemalé prostředky na obnovu nemovitostí v jeho vlastnictví.

Podle zásad Programu regenerace MPR a MPZ město vkládá svým povinným podílem rovněž nemalé vlastní prostředky při obnově kulturních památek jiných vlastníků, zejména fyzických osob a soukromých právnických osob. Tím město motivuje k obnově ostatní vlastníky a plní roli koordinátora postupu regenerace.

Město může sledovat a podněcovat vlastníky k využívání jiných státních, krajských nebo evropských podpůrných zdrojů na území MPR.

Město může rovněž evidovat a podněcovat účast nestátních neziskových organizací, nadací, spolků, mecenášů a donátorů, kteří mohou podporovat obnovu prostředí MPR z vlastních prostředků, usnadňovat tím účast vlastníků a projevit tak vůli občanské společnosti podílet se na záchraně a péči o nejcennější součásti prostředí, kde žijeme.

9.1 Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón

(Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón schválený usnesením vlády ČR č. 209 dne 25. března 1992.)

Od doby schválení celostátního Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón usnesením vlády č. 209 dne 25. března 1992 se stal tento Program účinným nástrojem, který slouží k obnově kulturních památek nacházejících se v nejcennějších částech našich historických měst, prohlášených za památkové rezervace nebo památkové zóny. Finanční příspěvky však mohou být z něho poskytovány pouze tehdy, pokud má příslušné město zpracovaný vlastní program regenerace a pokud se zároveň finančně podílí společně s vlastníkem na obnově kulturních památek.

Tabulka č. 1: Zdroje a podíly v rámci Programu regenerace MPR a MPZ ČR

Zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město	FO, PO, církve
Prostředky vlastníků nebo uživatelů, případně jiné neveřejné zdroje	Min. 50%	Min. 40%
Rozpočet města	0	Min. 10%
Prostředky státu	Max. 50%	Max. 50%

Zdroj: Zásady Ministerstva kultury České republiky pro užití a alokaci státní finanční podpory v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, úplné znění z r. 2010, aktualizované Opatřením, jímž se mění a doplňují Zásady Ministerstva kultury České republiky pro užití a alokaci státní finanční podpory v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, v roce 2012.

Výjimky ze stanovených podílů jsou možné pro národní kulturní památky a restaurování až do 100 % nákladů.

Rezervu programu je možné použít rovněž na záchranu významných památkových hodnot nebo významných architektonických nebo uměleckořemeslných prvků, pokud jde o stavby, jež nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se v památkové rezervaci nebo památkové zóně, ve městě se zpracovaným a schváleným programem regenerace,

v souladu s Úmluvou o ochraně architektonického dědictví Evropy č. 73/2000 Sb., m. s., ve znění rozpočtových pravidel ČR.

9.2 Program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností

Od roku 2008 byl Program regenerace MPR a MPZ doplněn programem Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností, který nahradil Program regenerace MPR a MPZ mimo území MPR a MPZ, v ochranných pásmech a zahrnul okolní obce v rámci územní působnosti obcí s rozšířenou působností.

9.3 Program záchrany architektonického dědictví

(Program záchrany architektonického dědictví schválený usnesením vlády ČR č. 110 dne 22. února 1995.)

Program záchrany architektonického dědictví doplňuje celostátní Program regenerace MPR a MPZ zaměřením na záchranu nejcennější části architektonického dědictví – hradů, zámků, klášterů, paláců, včetně historických zahrad a parků, kostelů, radnic, obranných systémů, apod. efektivní a rychlou obnovou. Projekty záchrany se hodnotí podle významu a stavu objektu, efektivnosti obnovy, využití kulturní památky, zajištění financování a efektivnosti správy a provozu.

Z tohoto programu, který lze využít na celém území České republiky, dosud bylo možné získat v průměru 63 % ceny obnovy.

9.4 Oblasti podpory operačních programů EU v období 2014 - 2020

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)

Operační program Doprava

- Prioritní osa 1: Infrastruktura pro železniční a další udržitelnou dopravu
- Prioritní osa 2: Silniční infrastruktura na síti TEN-T a veřejná infrastruktura pro čistou mobilitu
- Prioritní osa 3: Silniční infrastruktura mimo síť TEN-T
- Prioritní osa 4: Technická pomoc

Integrovaný regionální operační program

- Prioritní osa 1: Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony
- Prioritní osa 2: Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů
- Prioritní osa 3: Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí
- Prioritní osa 4: Komunitně vedený místní rozvoj
- Prioritní osa 5: Technická pomoc

Operační program Zaměstnanost

- Prioritní osa 1: Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly

- Prioritní osa 2: Sociální začleňování a boj s chudobou
- Prioritní osa 3: Sociální inovace a mezinárodní spolupráce
- Prioritní osa 4: Efektivní veřejná správa
- Prioritní osa 5: Technická pomoc

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

- Prioritní osa 1: Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace
- Prioritní osa 2: Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních firem
- Prioritní osa 3: Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin
- Prioritní osa 4: Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií
- Prioritní osa 5: Technická pomoc

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- Prioritní osa 1: Posilování kapacit pro kvalitní výzkum
- Prioritní osa 2: Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj
- Prioritní osa 3: Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání
- Prioritní osa 4: Technická pomoc

Operační program Životní prostředí

- Prioritní osa 1: Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní
- Prioritní osa 2: Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech
- Prioritní osa 3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika
- Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu
- Prioritní osa 5: Energetické úspory
- Prioritní osa 6: Technická pomoc

Program přeshraniční spolupráce Česká republika - Polsko

- Prioritní osa 1: Společné řízení rizik
- Prioritní osa 2: Rozvoj potenciálu přírodních a kulturních zdrojů pro podporu zaměstnanosti
- Prioritní osa 3: Vzdělání a kvalifikace
- Prioritní osa 4: Spolupráce institucí a komunit
- Prioritní osa 5: Technická pomoc

Program nadnárodní spolupráce Central Europe 2020

- Prioritní osa 1: Spolupráce v oblasti inovací s cílem zvýšit konkurenceschopnost Střední Evropy
- Prioritní osa 2: Spolupráce v oblasti nízkouhlíkových strategií ve Střední Evropě
- Prioritní osa 3: Spolupráce v oblasti přírodních a kulturních zdrojů pro udržitelný růst ve Střední Evropě
- Prioritní osa 4: Spolupráce v oblasti dopravy s cílem zajistit lepší spojení ve Střední Evropě

Program nadnárodní spolupráce Danube

- Prioritní osa 1: Inovativně a sociálně zodpovědný Dunajský region
- Prioritní osa 2: Environmentálně a kulturně zodpovědný Dunajský region
- Prioritní osa 3: Lépe propojený Dunajský region
- Prioritní osa 4: Dobře řízený Dunajský region

Program meziregionální spolupráce Interreg Europe

- Priorita 1: Výzkum, technologický rozvoj a inovace
- Priorita 2: Konkurenceschopnost malých a středních podniků
- Priorita 3: Nízkouhlíkové hospodářství
- Priorita 4: Životní prostředí a účinné nakládání se zdroji

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

Program rozvoje venkova

- Priorita 1: Podpora předávání poznatků a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech
- Priorita 2: Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů
- Priorita 3: Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracovávání zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství
- Priorita 4: Obnova, zachování a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím
- Priorita 5: Podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu
- Priorita 6: Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech

Výslovná podpora obnovy kulturních památek se vyskytuje zejména v Integrovaném regionálním operačním programu. Zde lze podporu použít na obnovu kulturních památek zapsaných na Seznamu přírodního a kulturního dědictví UNESCO, národních kulturních památek a kulturních památek obsažených v Indikativním seznamu kulturních památek vytvořeném Ministerstvem kultury. S výslovnou podporou kulturního dědictví se setkáváme rovněž v programech nadnárodní a přeshraniční spolupráce, kde však je finančně omezena a podmínkou je nadnárodní přínos. Program meziregionální spolupráce může podpořit tvorbu regionálních politik i v oblasti kulturního dědictví, ale investice zahrnout nelze.

V ostatních operačních programech nalézáme podporu kulturního dědictví jako aspekt těchto programů. To znamená, že na příklad renovace budovy s cílem zlepšit podnikání nebo zaměstnanost se může týkat i památkově chráněné budovy.

Oproti minulému období je tedy možné podpořit z Evropských fondů asi polovinu počtu kulturních památek, tj. asi 1 % jejich celkového počtu. Proto je většina památek a jejich obnov závislá na aktivitě vlastníků, na národních programech s omezenými zdroji a na podpoře města nebo kraje.

Do Integrovaného regionálního operačního programu je začleněna rovněž podpora pořízení regulačních plánů památkových rezervací nebo památkových zón a územních studií:

Pořízení regulačních plánů, nenahrazujících územní rozhodnutí

Příklad projektu: Regulační plán stanoví obci s rozšířenou působností, která má na svém území památkovou rezervaci nebo zónu, podrobné podmínky pro využití jednotlivých pozemků a pro jednotlivé stavby. Zajistí, aby v území nevznikaly stavby, které by svým umístěním a parametry mohly narušit památkové hodnoty.

Pořízení územních studií

Příklad projektu pro veřejná prostranství: Obec s rozšířenou působností může územní studií prověřit varianty řešení veřejného prostranství ve svém správním obvodu, které upřesní jeho vymezení, zohlední vedle charakteru zástavby možnost doplnění stavebních proluk, vymezí plochy zeleně, odpočinková a relaxační místa a zejména prověří potřebu dopravního napojení a navržení pěších tras a zón. Na základě této územní studie lze koncepčně řešit důležitý centrální veřejný prostor s ohledem na potřeby místních obyvatel i sídla.

Příjemcem podpory je vždy obec s rozšířenou působností, ale objektem k řešení mohou být i jiná města a vesnice.

DOPORUČENÍ

- Plné využívání operačních programů na období 2014-2020 podporovaných z fondů EU podle možností a potřeb ve městě.
- Využívání Integrovaných plánů rozvoje měst a Integrovaných plánů rozvoje území v rámci Integrovaného regionálního operačního programu pro historická jádra a upadající nebo rozvojová území ve městě a okolí.
- Případně využití možnosti podpory pořízení regulačních plánů městských památkových rezervací a zón nebo územních studií z Integrovaného regionálního operačního programu pro MPR Moravská Třebová.
- Intenzifikace rozvoje a obnovy staveb požadované EU: orientace na bezodpadové technologie ve městě, úspory spotřeby vody (až o 25 %), energií (o 20 %) a primárních surovin (o 10 %), (90%) recyklaci stavebního odpadu.
- V oblasti životního prostředí je prioritou plnění Rámcové vodní směrnice EU čištěním odpadních vod, a také odstraňování škodlivých vlivů průmyslu.

9.5 Podpora státu

Stát má zabezpečovat veřejné zájmy pouze v těch případech, kdy k tomu nižší úroveň nestačí.

V oblasti komplexní regenerace zakotvené v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón České republiky podle usnesení vlády č. 209/1992 působí zejména tyto orgány státní správy:

Ministerstvo kultury

- zachování a společenské uplatnění kulturních památek,
- dohled nad obnovou a využíváním kulturních památek,
- kompenzační náhrady za prokazatelnou újmu práv vlastníka,

- stimulační příspěvky na obnovu kulturních památek podle různých titulů zejména ze státní finanční podpory Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón,
- ostatní podpory a pomoc:
 - Havarijní program,
 - Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny,
 - Program restaurování movitých kulturních památek,
 - Program záchrany architektonického dědictví,
 - Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností,
 - Program Podpora pro památky UNESCO,
 - Program podpora záchranných archeologických výzkumů,
 - Program Kulturní aktivity v památkové péči,
- podpora umělecké, výstavní a muzejní činnosti,
- odborná pomoc a podpora Národního památkového ústavu, ústavů archeologické památkové péče, muzeí a Archeologického ústavu Akademie věd ČR vlastníkům.

Ministerstvo pro místní rozvoj

- územní plánování a stavební řád,
- dohled nad novou výstavbou, obnovou a využitím staveb,
- podpora bydlení a obnovy bytového fondu,
- podpora cestovního ruchu,
- podpora regionálního rozvoje,
- odborná pomoc Ústavu územního rozvoje v Brně,
- Integrovaný regionální operační program na období 2014-2020.

Ministerstvo životního prostředí

- kompenzace škod na životním prostředí,
- podpora uchování přírodních hodnot, čistoty půdy, vody a ovzduší,
- podpora úspor primárních zdrojů a přechodu na obnovitelné zdroje energie,
- poskytování podpor ze Státního fondu životního prostředí,
- Operační program Životní prostředí,
- Program Nová zelená úsporám.

9.6 Podpora kraje

Program podpory kultury a památkové péče v Pardubickém kraji na rok 2018

Podpora obnovy kulturních památek v Pardubickém kraji má již dlouhou a úspěšnou tradici. Programy se vyhláší jednou ročně vždy pro rok následující.

Podprogram 3 – Podpora památkové péče v Pardubickém kraji

1. Podporované aktivity

V rámci podporované oblasti stavební obnovy a restaurování kulturních památek a drobných objektů památkového charakteru v Pardubickém kraji poskytovatel stanovil následující podprogramy:

a. Podprogram A – Stavební obnova kulturních památek

podporované aktivity: obnova střech včetně krovů a klempířských prvků, statika, obnova roubení, odvodnění objektů, obnova podlah, otvorových prvků, fasády, stavebně-historické průzkumy apod.

b. Podprogram B – Restaurování kulturních památek a jejich součástí

podporované aktivity: restaurování oltáře, varhan, lavic, sochy, malby, ostění, kamenných prvků, vitráží apod.

- c. Podprogram C – **Zachování a obnova drobných objektů památkového charakteru**
podporované aktivity: zachování a obnova drobných objektů místního významu, neevidovaných v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky, za využití tradičních materiálů a technologií – např. obnova božích muk, kapliček, křížků včetně jejich dokumentace apod.

2. **Žadatel** mohou být:

- a. Podprogram A, B:

Vlastník kulturní památky evidované v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky, která se nachází na území Pardubického kraje. Ústřední seznam kulturních památek ČR je zpřístupněn na internetové adrese <http://pamatkovykatalog.cz/>.

- b. Podprogram C:

Vlastník objektu či pozemku, na němž se tento objekt nachází, popřípadě jiné osoby na základě plné moci udělené vlastníky těchto objektů či pozemků.

Dotaci nelze poskytnout na stavební obnovu a restaurování památek nebo objektů ve vlastnictví poskytovatele a státu.

Žadatel může na jednu památku podat pouze jednu žádost do podprogramu A a jednu žádost do podprogramu B.

10 PŘEHLED ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ ÚPRAVY OCHRANY KULTURNÍCH HODNOT NA ÚZEMÍ MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE MORAVSKÁ TŘEBOVÁ

- (1) Městská památková rezervace Moravská Třebová je chráněna dle výnosu ministerstva kultury ČSR z roku 1984, dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky města k územnímu nebo regulačnímu plánu.
- (2) Nemovité kulturní památky a národní kulturní památky jsou zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek vedeném v Národním památkovém ústavu – ústředním pracovišti a jsou chráněné dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a v případě národních kulturních památek dle příslušných nařízení vlády.
- (3) Archeologické památky jsou chráněny dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.
- (4) Ochrana ostatních nemovitostí na území MPR je zajištěna dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

11 NÁSTROJE REALIZACE

POVINNOSTI VLASTNÍKŮ

Vlastník je povinen podle stavebního zákona pečovat o nemovitosti v jeho vlastnictví a podle zákona památkového pečovat o kulturní památky v jeho vlastnictví na vlastní náklady.

ÚLOHA MĚSTA

Město dozírá na stav nemovitostí na svém území na základě stavebního zákona a na to, jak vlastníci kulturních památek plní povinnosti podle památkového zákona. Zachování MPR je úlohou města. K uskutečňování těchto povinností město používá především územního plánování a rozpočtu města, ale může si vytvářet vlastní pobídkovou politiku.

MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ INFORMAČNÍ A DOKUMENTAČNÍ STŘEDISKO

Založení a postupné budování střediska soustřeďujícího dosavadní programy regenerace MPR, územně plánovací dokumentaci, stavebně historické průzkumy, zaměření objektů, projekty a studie, publikace a archivní dokumenty nebo jejich kopie o kulturních hodnotách a regeneraci území MPR a města.

OBČANSKÁ INICIATIVA

Podněcování účasti veřejnosti ze strany města ke zlepšování parteru veřejných prostranství ve městě a postupně k vyhledávání akcí regenerace. Participace se požaduje v procesu projednávání a schvalování územně plánovací dokumentace, rozvojových projektů nebo změn využití objektů a při posuzování vlivů těchto projektů na životní prostředí (součástí tohoto posuzování má být i posuzování vlivů koncepcí a projektů na kulturní památky a městskou památkovou rezervaci).

11.2 Plánovací dokumentace

1. Směrný územní plán Moravské Třebové (1962) - SÚRPMO Praha
2. Územní plán centrální zóny (1978) - SÚRPMO Praha
3. Studie MBF centra (1985) - SÚRPMO Praha
4. Urbanistická studie regenerace (1990) - SÚRPMO Praha
5. Urbanistická studie centra města (1993) - VUT Praha
6. Průzkumy a rozbory sídelního útvaru Moravská Třebová (1990) - SÚRPMO Praha
7. Koncept rozvoje města Moravská Třebová (1991) - Vídeňská akademie
8. Generel inženýrských sítí centra města (1991)
9. Směrný územní plán města Moravská Třebová (1994) - US Brno
10. Studie jižní a východní strany nám. TGM (1996)
11. Zásady památkové ochrany území (1998) - PÚ Pardubice
12. Regulační plán MPR (2017) - Ing. arch. Tadeáš Matoušek
13. ÚP Moravská Třebová (2010) - Ing. arch. Rozehnal a Vosmek
14. Cesta od renesance k baroku

Kromě této základní dokumentace existuje množství doplňujících a prováděcích dokumentů pořizovaných jak městem, tak vlastníky a uložených v archivu nebo muzeu.

12. SCÉNÁŘ REGENERACE MPR

Pro nadcházející období platnosti tohoto Programu regenerace se předpokládá kontinuální regenerace území a jednotlivých objektů podle možností vlastníků, města a podpor z národních a evropských zdrojů.

- Kulturní památky v MPR jsou většinou stabilizované v poměrně lepším stavu oproti stavu na počátku minulého Programu regenerace. Činnost je třeba zaměřit na sledování jejich stavu a dílčí opravy a údržbu nebo komplexní obnovu, podle tabulkového přehledu.
- Větší pozornost je třeba věnovat nemovitostem, které nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se na území MPR.
- Z hlediska ochrany a péče o veřejná prostranství v MPR je třeba věnovat zvýšenou pozornost prostorům náměstí TGM, Kostelnímu náměstí, Zámeckému náměstí a Cihlářově ulici, kde by měl být převážně pěší a regulovaný automobilový provoz. Nejvýznamnějšími čistě pěšími prostory jsou nádvoří zámku a přiléhající parkány. V těchto prostorech by měla být kultivovaná parková úprava s možností využití podzemních prostor pod nádvořím.
- Zvýšenou pozornost vyžadují rovněž veřejná prostranství navazující na nepamátkové budovy, prostory po obvodu památkové rezervace a vnitřní prostory bloků uvolněné demolicemi v 90. letech.
- V záměrech města na revitalizaci lokalit ulic Piaristická a Komenského po obvodu MPR a Svitavská, jako navazující radiály směrem západním, klást důraz na panoramata MPR, siluety, pohledy a průhledy a vytvořit vysoce kultivované prostory s harmonickou kombinací pěšího, cyklistického a automobilového provozu.
- Pro celkový obraz MPR je nezbytné věnovat pozornost rovněž obnově kulturních památek nacházejících se za hranicí MPR, ale v přímé souvislosti s ní a spjatých s historií města. Jde zejména o františkánský klášter, kostel sv. Josefa a Městské muzeum v ulici Svitavské a Kalvárii s hřbitovem a kostelem Povýšení sv. Kříže na Křížovém vrchu s křížovou cestou. V rámci urbanistických prací se zaměřit zejména na bezkolizní pěší propojení těchto kulturních památek s městskou památkovou rezervací. Kritickým místem je rovněž jižní nástup do zámku od parkoviště a přiléhající ulice Jevíčská a Piaristická.
- Postupně podle potřeb doplňovat proluky v zástavbě citlivými dostavbami ve stopě podle historických map a s respektováním regulačních podmínek.

13. MONITORING A HODNOCENÍ REGENERACE MPR

Pro zlepšení řízení regenerace, zvýšení efektivnosti vynaložených prostředků a pro opatřování důkazů o postupu regenerace pro orgány státní správy je vhodné zavést provádění monitoringu (hodnocení) výsledků na úrovni města. Cíli monitoringu jsou:

- a) Sledování naplňování vize - cílů města a regionu.
- b) Sledování průběhu a efektivnosti realizace akcí regenerace v jednotlivých etapách.

- c) Sledování a koordinace akcí ke komplexnímu dokončování a minimalizaci zatěžování prostředí.
- d) Sledování využívání silných stránek a příležitostí.
- e) Sledování zmírňování vlivů slabých stránek a odstraňování hrozeb.
- f) Sledování přírůstků a úbytků počtů bytů, stavu bytového fondu a účinnosti bytové politiky města.
- g) Sledování spravedlivého rozdělení břemen a podpor mezi vlastníky nemovitostí.
- h) Sledování a vytvoření nástrojů spravedlivého rozdělení nákladů a výnosů objektů mezi vlastníky kulturních památek a zařízení služeb cestovního ruchu.

MONITORING REGENERACE MPR

Tabulka č. 2: Monitoring postupu regenerace městské památkové rezervace v Moravské Třebové v období 2017-2022

Monitoring regenerace MPR	Plán 2017-2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Celkem
Vložené prostředky celkem								
Z toho:								
Vlastník								
Město								
Stát								
Kraj								
EU								
Jiné zdroje								
Zvýhodněné půjčky								
Výstup - počet / m ³ obnovených památek								
Výstup - rozloha obnovených veřejných prostranství v m ²								

H+ODNOCENÍ REGENERACE MPR

Tabulka č. 3: Hodnocení výsledků regenerace městské památkové rezervace v Moravské Třebové v období 2017-2022

Hodnocení regenerace MPR	Výchozí hodnota 2017	2019	2022	Přírůstky / úbytky celkem
Počet pracovních míst při realizaci / provozu	0			
Odvody DPH státu		za dva roky	za tři roky	
Odvody sociálního a zdravotního pojištění		za dva roky	za tři roky	
Změny cen nemovitostí v %	0			
Výnosy z prodeje / pronájmů nemovitostí		za dva roky	za tři roky	
Počet podniků ve městě				
Počet provozoven služeb v MPR				
Počet bytů v MPR				
Počet bytů s vysokým standardem v MPR (po modernizaci)				
Počet zpřístupněných památek ve městě				
Počet turistů ve městě				
Počet obyvatel ve městě / v MPR (kromě radnice)				

Vhodná forma využití výsledků monitoringu a hodnocení regenerace MPR – publicita přehledů údajů, informace pro Městský úřad, vlastníky a uživatele k posílení povědomí občanů o souvislostech péče o kulturní dědictví a sounáležitosti s městem.

Závěry z monitoringu a hodnocení regenerace MPR slouží také jako zpětná vazba pro tvorbu politiky města, ke zlepšení orientace nebo kvality regenerace a jako podklad pro příští aktualizaci Programu regenerace městské památkové rezervace v Moravské Třebové.

14 ZÁVĚR

Snahou a pojetím aktualizace PROGRAMU REGENERACE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE V MORAVSKÉ TŘEBOVÉ je stanovení cílů a opatření k regeneraci MPR, se zřetelem ke specifické povaze MPR a ke specifickým rysům činností a funkcí v MPR i v jejím vztahu k městu jako celku a k regionu.

Program regenerace má být "živým" materiálem, který je potřeba dále ošetřovat a precizovat podle námětů a názorů obyvatel městské památkové rezervace i celého města a podle aktuálních závěrů plynoucích z práce pracovní skupiny pro regeneraci MPR.

Technická správnost a proveditelnost programových záměrů, po stránkách kulturně společenských, vzdělávacích, sociálních, osvětových, stavebně technických a investičních, je garantována prací příslušných odborů Městského úřadu.

+